

Doma in po svetu

— PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV —

Reagan branil svojo zunanjo in notranjo politiko v televiziranem govoru — Dvomi doma in v tujini o predsednikovi sposobnosti

WASHINGTON, D.C. — Sinoči je predsednik Reagan govoril preko televizije ameriški javnosti ter branil svojo zunanjo in notranjo politiko. Dejal je, da so ZDA in njene zaveznice v Evropi soglašale o načrtu za eliminacijo iz evropskega prostora vseh misilov srednjega in kratkega dosega, ki lahko nosijo jedrske konice. Ameriški in sovjetski pogajalci bodo skušali ta načrt uresničiti. Dejstvo je namreč, da je še vedno več odprtih vprašanj glede načrta med ZDA in ZSSR, med drugim o zanesljivi sproti verifikaciji, da bodo podpisnice sporazuma o odstranjevanju omenjenih misilov, sporazum dejansko izpolnjevali.

Reagan je zagovarjal načrt, po katerem bodo ameriške bojne ladje spremljale kuvajske tankerje v vodah Perzijskega zaliva. Predsednik kljubuje razpoloženju mnogih kongresnikov, da je ta politika zelo tvegana in lahko vodi do vojaškega spopada med ZDA in Iranom. Reagan je pa rekel, da ZDA nalogo morajo izvrševati, ker jo bodo drugače Sovjeti. Čeprav je predsednik trdil, da NATO zaveznice podpirajo ameriško pobudo, v resnici te države niso pripravljene z ZDA aktivno sodelovati.

O svoji gospodarski politiki je Reagan apeliral na svoje poslušalce, naj pritiskajo na kongresnike, da bodo ti sodelovali v zmanjševanju ogromnega proračunskega primanjkljaja. Reagan je prosil za podporo za dopolnilo ustavi, ki bi izsililo uravnovesje v dohodkih in izdatkih zvezne vlade. Predsednik želi tudi zakon, ki bi mu omogočil vetiranje posameznih programov v zveznem proračunu, ne da bi bil prisiljen vetirati celoten proračun ali zakonski osnutek.

Mnenje mnogih političnih analitikov je, da se Reagan na nedavnem srečanju zahodnih državnikov v Benetkah ni izkazal in da je končno res začel kazati svoja leta. Takšno mnenje je močno razširjeno tudi med kongresniki. Dvoma tudi ni, da je bil Reagan močno ranjen radi iransko-contra afere. Predsednikovi kritiki iz vrst demokratske stranke računajo tudi na bližajoče se predsedniške volitve prihodnje leto, na katerih pričakujejo strankino zmago na celi črti, od Bele hiše do predstavniškega doma.

Množične študentske demonstracije v več južnokorejskih mestih — Študentom se začeli pridružiti predstavniki srednjih slojev

SEOUL, J. Ko. — V zadnjih dneh so bile množične študentske demonstracije v raznih mestih. V spopadih med demonstranti in policisti je bilo ranjenih več kot 200 oseb. Študenti so napadli 5 policijskih postaj in pretepli več policistov. V včerajšnjih demonstracijah, poroča južnokorejska tiskovna agencija, je bilo angažiranih najmanj 60.000 univerzitetnih študentov. Študentje zahtevajo demokratizacijo sicer avtoritarnega političnega sistema, predvsem pa odhod predsednika Čuna Doo-hwana. Politični analitiki južnokorejskih razmer poročajo, da so študentje začeli dobivati širšo podporo od elementov srednjih slojev.

Čunova vlada je obljubila politične reforme, a šele prihodnje leto, ko bodo končane poletne olimpijske igre, ki bodo l. 1988 ravno v Seoulu. Kot pa razvoj dogodkov dokazuje, je sedaj malo verjeti, da bo Čunova vlada mogla toliko časa odlašati z reformami. Ameriška vlada skuša pritiskati na pred-

sednika Čuna, naj vendar pristane na demokratske reforme, a doslej brez uspeha.

— Kratke vesti —

Washington, D.C. — Zvezni sodnik Louis Oberdorfer se je odločil, da polk. Oliver North mora pričati pred kongresnim odborom, ki preiskuje iransko-kontra afero. Odbor je odobril omejeno pravno imuniteto za Northa, sodnik Oberdorfer pa je potrdil veljavnost odborovega ukrepa. Kot kaže, bo North pričal javno prihodnji mesec, kakor bo tudi bivši Reaganov svetovalec za nacionalno varnost adm. John M. Poindexter. Odborova javna zasliševanja se bodo nadaljevala začenši prihodnji teden.

Rim, It. — Danes bo znan končni izid splošnih parlamentarnih volitev v Italiji. Prvi rezultati kažejo znatno nazadovanje komunistične partije, ki je menda padla na 27 odstotkov vseh oddanih glasov. Najmočnejša stranka, krščansko demokratska, je obdržala vodilno mesto s 34%, napredovali pa so socialisti, ki so dobili 14% vseh glasov. Kot običajno za povojno italijansko politično prizorišče, bodo potrebna pogajanja med strankami glede sestave koalicijske vlade. Nova vlada, ko bo sestavljena, bo kar 47. v povojni italijanski politični zgodovini.

Kiel, ZRN — Bojna ladja, po vsej verjetnosti poljska, je poškodovala zahodnonemško fregato, ki je opazovala mornariške vaje enot varšavskega sporazuma v vodah vzhodnega Baltskega morja. Ranjeni so bili trije zahodnonemški mornarji. Ob incidentu so bile vse ladje v mednarodnih vodah.

Varšava, Polj. — Papež Janez Pavel II. je končal svoj pastoralni obisk v rodni Poljski in se vrnil v Vatikan. Papež je namignil, da je pripravljen za sporazum s poljskim režimom glede diplomatskih odnosov. Pred odhodom iz Poljske, je Janez Pavel II. obiskal grob duhovnika Jerzyja Popielewskega, ki so ga bili na gnusen način ubili pripadniki tajne policije l. 1984.

Manila, Fil. — Državni sekretar George Shultz je dejal, da ZDA podpirajo prizadevanja predsednice Corazon Aquino za oživetev gospodarstva in tudi njeno kampanjo zoper oborožene komunistične gverilce. Aquinova v kampanji zoper komuniste zmaga, je rekel Shultz, in bodo ZDA nadaljevale s pošiljanjem gospodarske in vojaške pomoči. Shultz pa ni izrazil pripravljenosti, da bi ZDA odobrile višjo raven pomoči, kar zelo želi Aquinova.

Washington, D.C. — Kubanski letalski general Rafael del Pino Diaz, ki je pobegnil s svojo družino v ZDA in zaprosil za politično zatočišče, je povedal zasliševalcem, da je bilo ubitih v Angoli od l. 1976 kar 10.000 kubanskih vojakov.

Tehran, Iran — Pretekli teden je neka bejrutska revija poročala, da so bili nekateri Američani, ki jih imajo v svojih rokah muslimanski skrajneži v Libanonu, premeščeni v Tehran, kjer jih zaslišujejo Iranci. Iranska vlada je trditev demantira. Predstavniki State Departmenta je pa rekel, da bi ZDA kaj takega smatrale za zelo resno zadevo.

Bonn, ZRN — V Zahodno Nemčijo so prišli člani posadke TWA letala, ki so ga bili libanonski teroristi ugrabili l. 1985, ga zadržali 17 dni, in ubili nekega ameriškega mornarja. V zahodnonemškem priporu je namreč Mohammed Hamadi, baje eden od ugrabiteljev, ki ga bodo skušali TWA uslužbenci identificirati.

Iz Clevelanda in okolice

Piknik lepo uspel —

Obisk na pikniku Slovenske šole pri Mariji Vnebovzeti, ki je bil preteklo nedeljo na Slovenski pristavi, je bil zelo dober. V petkovi AD bo nekaj posnetk iz tega piknika.

Popravek —

Iz rokopisa »Mladi po srcu...«, objavljenega pretekli petek, smo izpustili podatek, da je bil navzoč ob izročitvi kipa slovenskega dekleta takratnemu clevelandskemu županu poleg ljubljanskega župana Adlešiča tudi škof dr. Gregorij Rožman.

Piknik na ADZ letovišču —

To soboto popoldne in zvečer bo na lepo urejenem in prostornem letovišču ADZ v Leroyju, Ohio piknik, ki ga prirejajo krajevna društva severovzhodnega okrožja ADZ. Serviranje kosil (barbecue chicken) bo od 3. do 5., sledil bo ples, za katerega bo igral Joey Tomsick orkester. Vstopnice za kosilo so po \$6 in jih lahko dobite pri glavnem uradu ADZ na 19424 S. Waterloo Rd. (531-1900).

Novi grobovi

Michael Schmitz

Na svojem domu na 14110 Hale Ave. je umrl 78 let stari Michael Schmitz, sin Georgea in Catherine roj. Markovich (oba že pok.), brat Anthonyja, Ann Hoag ter že pok. Franka, Johna in Georgea, veteran 2. svetovne vojne, zaposlen kot strojnik pri Towmotor do svoje upokojitve l. 1972. Pogreb bo iz Želetovega zavoda na E. 152 St. jutri, v sredo, v cerkev Marije Vnebovzete ob 9.30 in od tam na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo nocoj od 7. do 9.

Alma Jennings

Umrta je 80 let stara Alma Jennings z Mentorja, rojena Brocius v Turtle Creeku, Pa., od koder je prišla v Cleveland l. 1918, pred leti živeča na E. 61 St., vdova po pok. možu Charlesu, mati Evelyn Boncha, Bonnie Hrwatski, Richarda in Charlesa Reynoldsa ter Roberta in Walterja Jenningsa, 30-krat stara mati, 40-krat prastara mati, članica ADZ št. 40. Pogreb je bil v oskrbi Želetovega zavoda.

Emil Miller

Dne 12. junija je na svojem domu na Tungsten Rd. umrl 81 let stari Emil Miller, rojen v Clevelandu, mož Verne, roj. Veigel, oče Roberta, Donald, Betty Schwemler, Dorothy Miller, Norme Miller, Evelyn Boldin, Barbare Pike, Janice Prentice, Diane Parker in Susan Gerome, 20-krat stari oče, 9-krat prastari oče. Pogreb je bil v oskrbi Želetovega zavoda.

Spominska proslava —

Tabor DSPB, Cleveland, vabi na Spominsko proslavo, ki bo to soboto in nedeljo na Orlovem vrhu Slov. pristave. V soboto bo od 6. ure dalje na razpolago večerja, ob zatonu sonca molitve pri kapelici in nato kres. V nedeljo dop. ob 9. bo krenila proti SP avtomobilska povorka, ob 11. uri bo darovana pri kapelici sv. maša za vse padle domobrnce in žrtve komunistične revolucije, po maši bo pa kosilo.

Sv. maša —

Društvo Presv. Srca Jezusovega št. 172 KSKJ lepo vabi svoje članstvo k sv. maši, ki bo darovana za vse žive in mrtve člane in članice društva prihodnjo nedeljo ob 10.30 uri v cerkvi sv. Vida.

Nikaragveški škof Vega —

Rojaki so vabljeni v mestno hišo ta petek popoldne ob 10. na sprejem za nikaragveškega škofa Pabla Antonia Vego, ki ga bo priredil župan George V. Voinovich. Škof Vega vodil škofijo Juigalpa, a je bil izgnan iz Nikaragve od sandinistov, ker jim odločno nasprotuje. V petek zvečer ob 7h bo škof Vega govoril v dvorani Kulas, Administration Bldg., na univerzi John Carroll na University Hts., O. Javnost vabljena, vstopnine ni.

Sprejem na CSU —

Sinoči je College of Business na Clevelandski državni univerzi priredila sprejem in večerjo na čast skupini slovenskih poslovnih ljudi, ki bodo v našem mestu tri mesece. Navzoči so bili predstavniki nekaterih tukajšnjih podjetij in bank, ki v programu sodelujejo, ter nekaj gostov iz slovenske skupnosti. Med slednjimi so bili državni poslanec Ronald Suster, Avgust Pust (zastopal župana Voinovicha), Anthony Novak, Charles Ipavec, Tony Petkovšek in urednik AD. Banko Ameritrust je zastopal Peter Osendar. Med drugimi sta spregovorila predsednik CSU dr. Walter Waeten in konzul SFRJ Ivo Vajgl.

Ohijski KSKJ dan —

Vsakoletni Ohijski KSKJ dan bo v nedeljo, 28. junija, na farmi sv. Jožefa na White Rd., Willoughby Hills, O. Pričetek ob 12. Od 4. do 8. zvečer bo igral Joey Tomsic orkester. Odprti bosta kuhinja in bara, imeli bodo tudi prodajo domačega peciva.

VREME

Sončno danes z najvišjo temperaturo okoli 87° F. Sončno vreme se bo nadaljevalo jutri, z najvišjo temperaturo okoli 88° F. V četrtek bo spremenljivo oblačno in soparno, z najvišjo temperaturo okoli 86° F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. - 431-0628 - Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec - Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel - Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Mike and Irma Telich, Frank J. Lausche

AMERICAN HOME SLOVENIAN OF THE YEAR 1987 - PAUL KOSIR

NAROCNINA:

Združene države:

\$33 na leto; \$18 za 6 mesecev; \$15 za 3 mesece

Kanada:

\$42 na leto; \$27 za 6 mesecev; \$17 za 3 mesece

Dežele izven ZDA in Kanade:

\$45 na leto; za petkovo izdajo \$25

Petkova AD (letna): ZDA: \$18; Kanada: \$22;

Dežele izven ZDA in Kanade: \$25

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$33.00 - year; \$18.00 - 6 mos.; \$15.00 - 3 mos.

Canada:

\$42.00 - year; \$27.00 - 6 mos.; \$17.00 - 3 mos.

Foreign:

\$45.00 per year; \$25 per year Fridays only

Fridays: U.S.: - \$18.00 - year; Canada: \$22.00 - year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

Published every Tuesday and Friday except the first 2 weeks in July and the week after Christmas.

No. 46

Tuesday, June 16, 1987

O slovenskem izseljenstvu

I.

V številki 57. ljubljanske publikacije Nova revija, čije vsebina se je AD že ponovno dotaknila, je bila priobčena tudi tehtna razprava Draga Jančarja o slovenskem izseljenstvu pod naslovom Slovenski eksil (čemu tujka namesto domače besede? Sicer pa v besedilu celotne revije tujih besed kar mrgoli, čeprav imamo za premnoge lepe domače besede!) Jančarjev članek je pisan z erudicijo človeka, ki svoj predmet kar dobro pozna in obvlada, je stvarno in objektivno zastavljen in zasluži široko pozornost, ker obravnava problem, ki posega živo, globoko in boleče v sam obstanek slovenskega naroda. Za slovensko razseljenstvo po svetu je pa še posebej ne le zanimiv, marveč primeren in poučen, saj se ukvarja z vprašanji, ki naravnost prizadevajo slehernega našega izseljenega človeka širom sveta.

Z ozirom na to sem se odločil Jančarjevo temeljito in razmeroma dolgo razpravo v kar mogoče zgoščeni obliki na kratko posneti v tistih točkah, ki se mi zdijo najbolj pomembne, in ponekod morda pripisati tudi lasten komentar. Predmet sam pa se meni zdi toliko važen za naš narodni obstoj v bodočnosti, da bi kazalo o njem še kaj več razpravljati in pri tem iskati rešitve celi vrsti neresenih vprašanj.

Avtor začne z izseljenstvom, ali bolje: izgnanstvom Primoža Trubarja, omenja dobo janičarjev in krvavenje slovenskih ljudi na tujih bojiščih ter pribije, da je pojav industrializacije v sredini prejšnjega stoletja povzročil v sto letih pri Slovencih pravi exodus, saj se je izselilo skoraj 600.000 Slovencev. Posebej omenja tipično politično emigracijo iz Primorske kot posledico fašističnega nasilja in pa dejstvo, da tudi posledice druge svetovne vojne emigracije niso ustavile: najprej politična emigracija po vojni, zatem pa nova ekonomska emigracija tako zvanih Gastarbeiterjev v zahodno evropske države, zlasti v Nemčijo.

Zgodovina slovenskega eksila je hkrati zgodovina zunanje nesvobode slovenskega človeka. Iz objektivnih vnanjih vzrokov ni bilo mogoče vzpostaviti (slovenske) države, ki bi s svojo ekonomsko, politično in kulturno sredotežnostjo zadrževala ali celo zaustavila proces izgubljanja in razprševanja fizičnih in duhovnih moči, ugotavlja avtor. V Ameriko niso odhajali Slovenci, marveč Avstrijci, ki so jim razni nemško uravnani škribonti pačili celo družinska imena pristno slovenskega izvora z nemškim fonetičnim pravopisjem. (Tipičen primer je priimek družine Lovše, ki je družinsko ime najslavnejšega slovensko-ameriškega politika in državnika Franka Lausche-ta, pisano v nemškem »spellingu«.)

Toda poleg pomanjkanja narodne države je manjkalo po Jančarju še nekaj usodnejšega: manjkala je izvirna duhovna sinteza in zaveza, ki bi pripadnike izseljenega ljudstva na usodnejši način zavezovala k zvestobi. Zgo-

Ivan Cankarjev »Hlapec Jernej« podan v angleškem prevodu

MILWAUKEE, Wis. - V petek, 5. junija 1987, je bila v Pittmanovi dvorani na Alverno College pred 350 ljudi — v večini naših rojakov in rojakinj — izvrstna predstava Cankarjeva povest »Hlapec Jernej in njegova pravica«. Predstava je bila v angleškem jeziku in v organizaciji in režiji mlade ter teatske krvi polne Isabelle Kralj-Bambičeve. Za ameriški oder sta povest prilagodila ga. Kralj in g. John Dolan, z naslovom »The Bailiff Yerney«. Beseda »bailiff« v angleščini predstavlja neko vrsto uradno osebo, dočim Cankarjev hlapec v naši kmečki hierarhiji je oseba, ki je zadnja pri hiši in tudi pri mizi.

Cankarjevo delo je bilo prevedeno na več jezikov. V Ameriki ga je prevedel l. 1926 pisatelj Louis Adamic, pozneje tudi Sidonie Jeras in Sewell Grant. Leta 1923 ga je dramatiziral igravec in režiser Milan Skrbinšek in so ga igrali v ljubljanski Drami. V predvojni Sloveniji je Cankarjevo delo dramatiziral tudi režiser ing. Ferdo Delak. Igrali so jo v Delavski zbornici v Ljubljani, v naslovni vlogi je bil neprekosljivi Dolfe Demšar. Leta 1940-41 je bila v ljubljanski Operi uprizoritev opere »Hlapec Jernej«, po besedilu Cankarja, libreto je priredil Delak, glasbo ustvaril skladatelj Matija Bravničar, naslovno vlogo pa pel basist Lupša.

Za boljše razumevanje tega vrhunskega Cankarjevega dela podam oris vsebine: Štirideset let je Jernej z žulji svojih rok

prispeval k blaginji Sitarjevih. Zdaj pa, ko je stari Sitar umrl in je ostal le še on, poslednji gospodar, mladi Sitarjev sin, ni hotel priznati Jernejevih zaslug, temveč ga je postavil pred prag. Jernej se je odpravil na dolgo pot, iskat pravico.

S svojih 40 letih dela pripoveduje Gostačevemu študentu, ki mu svetuje, naj se ponižen vrne h gospodarju in ga prosi odpuščanja. Ogorčen odide Jernej naprej.

Tudi župan ga ne razume in pribije: Gospodar je gospodar, hlapec je hlapec. In ko gospodar ukaže hlapcu: Zaveži svojo culo, vstani in pojdi, mora ta vstati in oditi.

Utrujen od dolge poti, Jernej prenoči v gozdu. Tu se sreča ponovno s študentom Gostačem, ki mu svetuje, naj gre ponižno domov prosit za hlapec kot. Toda Jernej odide k onim, ki sodijo po zakonu. K samemu cesarju se nameni Jernej, a na Dunaju ga prestrežejo cesarjevi uradniki (»bailiffi«) in ga zapro v temnico. Čez par dni ga pošljejo, od koder je prišel, v svojo rojstno vas.

Doma, zlomljen in star se Jernej nazadnje napoti še k župniku. A glej, tudi ta mu odgovori kot prejšnji, da mu Jernej zabrusi: Ne bom prosil, moja pravica je božja pravica, za kar ga župnik nažene z bogokletnikom.

Jernej si je torej pravico poiskal sam. Ko je padel mrak, je Jernej zažgal Sitarjevo doma-

dovina slovenskega eksila, meni Jančar, je tudi zgodovina notranje nesvobode Slovencev.

Koliko za drzna trditev drži za vse izseljence, je vprašljivo, če se pomisli, recimo, na slovensko povojno izseljenstvo v Argentini, pa tudi še kod drugod. Menim, da se je takšnih splošnih trditev treba varovati, če naj ima ocenjevanje stvarno in resnično objektivno veljavo.

Odločitev za izselitev so izsilili in še zmeraj izsilijo zunanji razlogi, ki so konkretni rezultat socialnega, ekonomskega in političnega stanja družbe, ki je do takšne odločitve pripeljala. Taka odločitev je prelom z okoljem, v katerem ni mogoče uspešno gospodariti, znanstveno in vsestransko ustvarjati, zaslužiti, razmahniti svojih delovnih in umskih sposobnosti, meni Drago Jančar, jaz bi pa še dodal: in z okoljem, v katerem ni mogoče svobodno živeti.

Če prištejemo k Slovencem tudi potomce izseljencev, ki so se izselili za časa Avstrije, potem danes živi na tujem vsak četrti Slovenec. Ta podatek, pravi Jančar, še ni segel v slovensko zavest. Najštevilnejše je slovensko izseljenstvo v Severni Ameriki, toda videti je, da razen skupne ljubezni do potice in polke s to skupino ne najdemo skoraj nobenega drugega območja vzajemne zavesti. Obe Rebulovi knjigi — Oblaki Michigana in Vrt bogov (Koloradski dnevnik) — sicer dokazujeta, da »poleg nam znanega harmonikarskega slovenstva... obstaja še neko drugo, dejavno slovenstvo, rastoče iz katoliških duhovnih korenin (podčrtal L. P.), in tukajšnjemu režimu bržkone neprijazno. Kakšna žalost, da nam mora ta dejstva razkrivati pisatelj potopisec,« piše avtor te razprave.

Velja se ob tej ugotovitvi pisca v Novi reviji za trenutek ustaviti in jo komentirati. Podpisani sem o duhovnih koreninah ameriških slovenskih izseljencev, iz katerih raste in cvete ne le versko življenje med Slovenci v Ameriki, marveč rodi tudi dovolj hogate sadove narodno-kulturnega ohranjanja in razvijanja verskih in kulturnih tradicij, ki še vedno oplajajo našega človeka na tuji zemlji in mu s tem približujejo zgubljeno domovino. To pa brez ozira na politično mišljenje in pripadnost. O tem predmetu sem pred leti obširno pisal v AD v zvezi z mislijo, naj bi ustanova v Lemontu z večjim poudarkom kot doslej služila temu

(dalje na str. 4)

čijo in tudi sam izginil v zubljih ognja.

Čigavo je drevo? Od tistega, ki ga vsadi — ali od tistega, ki ga otrese? Bralec mora sam odločiti in sam izvajati logične zaključke.

Cankarjeva literarna dela je težko prevajati v tuje jezike, a še težje je uprizarjati na tujih odrih njegova dramska dela. Ta občutek sem imel pri zgoraj omenjeni angleški predstavi. Na odru so sicer govorili Cankarjevo besedilo, a predstava sama je bila nanizana na ameriško ozračje in življenjske razmere. In se tega ni nič; cudititi, saj so od režiserke same do vseh ostalih sodelujočih pri predstavi, vsi rojeni v Ameriki in vsi tudi šolani v ameriški igralski večščini. Hlapca Jerneja, katerega je kreiral odlični igravec Peter Farlay, me je bolj prepričal, da igra in ustvarja ameriškega brezpravnega in odpuščenega delavca, kot pa Cankarjevega izmozganega in utrujenega hlapca. In v tej smeri so sledili vsi ostali igralci in igralki.

Takoj ko se je dvignil zastor, smo v obeh videli in vsrkali lepo in preprosto, toda efektivno stalno odrsko sceno, na kateri so se vršili hitro menjajoči prizori s petnajstim igralci in igralkami. Režiserka Kraljeva je z vso spretnostjo uporabila odrske magije, od svetlobnih in zvočnih učinkov, recitacijskih in plesnih točk, pri vsem tem pa še lepa in primerna glasba komponista Johna Tannerja, katera je spremljala razne prizore. Naj omenim še, da je vse prizore lepo in razumljivo vezala Sharon McQueen.

Mladega Sitarja in še v enem prizoru študenta postopača je prav dobro prikazal Matthew Malone. V manjših vlogah so se izkazali: Chris Flieller, Lynn Allen in Andy Brhel. Solo plesalec je bil Jonathan Stahl, na violino je igral Eric Segnitz. Tudi ostali recitatorji in plesalci zaslužijo vso pohvalo. Naj pa pripomnim, da smo nekateri pogrešali zadnji in odločujoči prizor, namreč razgovor hlapca Jerneja z župnikom, kar je Jerneja privedlo, da je zažgal Sitarjevo domačijo in sebe.

Koreografinja in režiserka Izabella Kralj je s to uspešno predstavo znova potrdila, da se v njej preliva umetniška kri in da sledi z uspehom umetniške poti njene tete, odlične slovenske igralki in umetnice Elvire Kralj. Na koncu predstave so vsi sodelujoči prejeli vroč aplavz, kar je veljalo tudi voditeljici Izabeli Kralj, ki pa ni bila navzoča na odru.

Po predstavi je bila v spodnji dvorani mala zakuska, ki je dala priliko za prijateljske razgovore. Predsednica Alverne College, c.s. Joel Read je pozdravila navzoče in izrekla srčno hvalo rojakinji Mary Ermenc in rojaku Tonyju Verbiču za njiju finančno in moralno podporo.

Bil je lep ameriški in slovenski gledališki večer!

A.G.

Ha-Hec-Hi- Ho-Humor!

Skuhal ali pogrel MECAN

Nič se ne bom opravičeval in dolžil bolezen ali preza-
poslenost za krajši odmor, ki sem si ga privoščil. Nekdo
me je vprašal, če sem kaj bolan.

»Ne. Zakaj to vprašaš?«

»Ker si nehal pisati in predvčerajšnjim sem te videl
priti iz lekarne.«

»Saj so me ljudje že videli priti tudi s pokopališča, pa
nisem bil mrtev.«

Pred 40 leti je g. Milko Jeglič bil v pegeškem tabori-
šču priča pri poroki mladega para, zdaj živečega v Wick-
liffe, Ohio. Ob tej priliki jima je napisal naslednjo zanimi-
vo in vedno sodobno pesem:

NA ŽENITOVANJSKEM SLAVJU

*Bog je Adama ustvaril,
vse potrebno mu podaril,
da bi mož bil srečen v raju.
Pa čeprav v najlepšem kraju,
Adam ni bil srečen tam;
bil je pač kar zmerom sam.*

*Okrog sebe gledal je prirodo
in primerjal svojo je usodo:
Jelen hodil je s košuto,
petelinček s svojo puto;
s krav'co pasel se voliček
in s kobilico konjiček.
Sam pri sebi vzdihne Adam:
»Jaz pa moram biti sam!«*

*In ta vzdih je slišal Bog.
Pa da reši ga nadlog,
da Adamu trdno spanje
in ko ima najlepše sanje
vzame rebro mu s strani,
iz njega Evo naredi.*

*»Zdrami se in vstani, Adam!
Ker si tožil, da si sam,
glej to prelepo devo,
tu ti dajem ženo Evo.«*

*Samec naš ves presenečen,
jo objame rajsko srečen.
Tako še danes Adami
niso radi dolgo sami.
Da resnico trdim zvesto,
glejte ženina z nevesto!*

(Zanimivo bi bilo vedeti, ali se Pavle in
Slavka po tolikih letih še kaj spomi-
njata teh verzov.)

Maks je po nesreči padel in udaril s čelom ob stopni-
co (no, še tega je bilo treba!). Zdravnik mu je naročil, naj
drgne čelo z brandijem, dokler oteklina ne pojenja. Maks
je sicer poskušal po večkrat na dan storiti tako, toda ni-
koli se mu ni posrečilo prinesiti roke višje od ust.

Nedeljski piknik collinwoodske Slovenske šole smo
preživeli na Slovenski pristavi z igranjem taroka. Resnici
na ljubo in brez kakršnega koli namena baharije bi rad za-
beležil, da sem bil daleč na prvem mestu, Matt pa še bolj
daleč na zadnjem. In ravno on nas je ves čas zmerjal, da
ne znamo igrati...

V PORODIŠNICI:

»Joj, sestra, kako sem nestrpen, kako se bojim.
Veste, to bo moj prvi otrok.«

»Kar brez strahu bodite! Jaz sem bila navzoča
že pri tisoč porodih in niti enkrat se očetom ni
zgodilo kaj hudega.«

Med sestankom kitajskega komunističnega vladarja
Maa Tze-dunga z grškim predsednikom vlade, je Kitajec
vprašal, koliko prebivalcev ima Grčija.

»Osem milijonov,« je ponosno odgovoril predsednik.

»A res!« je pošmehljivo dodal Kitajec. »V katerem
hotelu so pa nastanjeni?«

Zgodovinski paberki:

Prvih 25 let frančiškanskega komisarijata v ZDA (1912-1937)

III. del

P. Benigen Snoj

(13. dec. 1926 — 16. jan. 1930)

V P. Benignovi tretji poslovni dobi je najbolj važna delitev komisarijata. Hrvati so l. 1927, Slovaki pa l. 1929 dosegli vsak svoj komisarijat. Seveda so oboji vzeli s seboj, kar je bilo njihovega: župnije, rezidence in osobje.

Slovaško župnijo in reziden-
co smo imeli itak le še eno,
Clifton, N. J. Slovaški patri —
7 jih je bilo — in 1 klerik so
bili pa vsi sinovi komisarijata
in tedaj naš pridelek. Kljub
temu smo jim tudi te prostovoljno
prepuščali, kateri so to
želeli. Pet jih je šlo, 4 patri in 1
klerik, dva patra pa sta na lastno
željo ostala z nami. Slovaške
Listy sv. Frančiška smo jim
že dve leti prej oddali, ker
so imeli iz domovine došle
moči za to.

Hrvatskemu komisarijatu je
bil včlanjen tudi slovenski sv.
Jožef v Bethlehemu, Pa. To pa
iz razloga, ker ga je takrat slu-
čajno opravljal član njihove
provincije sv. Cirila in Metoda,
prekmurski rojak, kakršnega
mi nismo imeli na razpolago.

Tako je naš komisarijat
ostal samo slovenski. Majhen
je izšel iz te dvojne operacije.
Poleg Lemonta je imel samo
pet postojank: Sv. Štefana,
Chicago, Ill., sv. Jurija, So.
Chicago, Ill. in sv. Cirila in
Metoda, New York, N. Y., sv.
Janeza Vianeja, Highland
Park, Mich. (uradno sprejet 8.
marca 1929) in sv. Tereziko,
Johnstown, Pa. (organizirano
po P. Alfonzu Miklavčiču,
uradno sprejeto 11. okt.
1929).

Z osobjem je bil pa precej
dobro založen. Imel je 13 pa-
trov, 8 klerikov, 7 bratov in
precej dijakov v kolegiju. Zato
ni mislil na smrt. Mesto za rak-
vijo je gledal na zibelko. Takoj
po ločitvi Hrvatov se je odločil
za lasten novicijjat v Lemontu.
Kanonično ustanovljen, kot se to
zahteva, je bil 21. sept. 1928 in 23. i. m. s
štirim novinci otvorjen.

Spomina vredno je še, da se
je v tej poslovni dobi P. Benigna
v dneh 5.—6. jul. 1929 v Lemontu
vršil prvi katoliški shod ameriških
Slovencev. To je bila njihova največja
versko-narodna manifestacija v
tej deželi. Veliko zaslug za nje-
govo organizacijo in pripravo
je imel P. Benigen sam ter PP.
Salezij in John. Prvi kot tajnik
pripravljalnega odbora, drugi
s svojo tehnično pripravo.

P. Bernard Ambrožič

(16. jan. 1930 — 22. avg. 1934)

Na pobudo generalnega vi-
zitorja Very Rev. Ferdinanda
Pavlovskega je hotel začeti
z gradnjo novega samostana in
kolegija, oz. semenišča v Lemontu.
Po arhitektu je l. 1931 dal izdelati
njegov osnutek. Dalje si radi težkih in negoto-

vih časov ni upal. Pač pa se je
v istem letu z domačimi močmi
in večinoma tudi z domačim
materialom lotil lurške grote
nad jezercem, ki je bila že dolgo
v načrtu. V glavnem je bila
še isto leto dogotovljena, sledeči
dve leti izpopolnjena in okrašena,
27. avg. 1933 pa slovesno blagoslovljena.

Isto leto je P. Bernard zamislil
organiziran pokret za Baragovo
beatifikacijo. Ustanovil je »Baragovo
Zvezo«, ki naj bi bila obenem
prosvetna matica ameriških katoliških
Slovencev. A kot prosvetna matica
je doslej ostala le na papirju.

Za njegovega vodstva je komisarijat
sprejel upravo dveh novih, že
organiziranih slovenskih župnij:
sv. Roka v La Sallu in sv. Družine
v Willardu. Willard je bil že za
njegovega časa 17. jan. 1934
komisarijatu inkorporirana, La
Salle pa v isti namen Rimu
predložen.

Iz domače provincije je novo
pridobil za komisarijat P. Odila
Hajnskega, ki se je to pot vrnil
vanj kot član. Prej je bil samo
gost. A tudi zdaj je bil v prvi
vrsti misijonar, vmes pa župnik
pri Sv. Janezu v Highland Parku,
Mich., kjer je pozidal »basement«
za bodočo novo cerkev, in pri sv.
Tereziki v Johnstownu, Pa. Dalje
P. Hugona Breña, ki mu je bilo
poverjeno vodstvo St. Mary's
Seminarja v Lemontu, in P. Hijacinta
Podgorškega za župnijsko delo.

E. P. Anzelm Murn

(22. avg. 1934 — ?)

Lotil se je predvsem finančne
konsolidacije komisarijata, da
bi mogel čim prej začeti z gradnjo
samostana, oz. semenišča v Lemontu.
Ker je prej komisarijat pošiljal
svoje klerike-bogoslovce v Slovenijo
in druge bratske provincije, kar
je bilo s precejšnjimi stroški
združeno, jih je on za eno leto
vzel s seboj v La Salle, Ill., kjer
so doma pri sv. Roku stanovali,
obiskovali pa St. Bede's College,
Peru, Ill.

V jeseni l. 1935 je v Lemontu
otvoril domače bogoslovje. Tako
je komisarijatna mladina zdaj
vsaj skupaj v Lemontu, kar je v
danih razmerah iz dvojnega
ozira še najboljšje:

3. Sedanje stanje komisarijata

Zgolj slovenski komisarijat
provincije sv. Križa sestoji to-
časno iz 8 postojank. Te so:
Marija Pomagaj, Lemont, Ill.
Pravi samostan in študijski
dom brez župnije. Dalje redovne
rezidence z župnijami: Sv. Štefan,
Chicago, Ill., sv. Jurij, So. Chicago,
Ill., sv. Rok, La Salle, Ill., sv. Janez
Vianej, Highland Park, Mich., sv.
Družina, Willard, Wis., sv. Terezika,
Johnstown, Pa., sv. Ciril, New York,
N. Y. Vse so redovno-pravne
rezidence, redu za stalno ali
začasno inkorporirane.

Članov šteje vseh skupaj 42:
20 patrov, 15 klerikov (1 novinec,
6 modroslovcev, 8 bogoslovcev) in
7 bratov. Izmed patrov jih je 8, ki
so prišli iz provincije v domovini.
Ostali so sinovi komisarijata. Ti so
bili vsi tu vzgojeni in razen treh
tudi tu rojeni. Kleriki so bili vsi
tu rojeni in vzgojeni. Bratje so
trije iz provincije, štiri sinovi
komisarijata.

To bi bila tedaj v kratkem 25-letna
zgodovina našega komisarijata. V
tem času je došlo z nemalimi žrtvami
vzgojilo 18 duhovnikov, 15 pa jih je
na potu do oltarja. O delu in sadovih,
ki se ne dajo v številke strniti, ne
govorimo. Ob njegovem srebrnem
jubileju najprej hvaležen Bog povrni
vsem sobratom, ki so še med nami
ali so se od nas ločili, živim in
mrtvim, za ves trud in žrtve! Potem
pa tudi vsem, ki so mu na katerikoli
način kaj pripomogli do življenja in
razmaha. Kako dolga in kako pisana
bo njegova bodočnost, je le Vseved-
nemu znano. Naša edina želja in
prošnja je, da bi bila Njemu v
čast, sv. cerkvi v korist in našemu
tukajšnjemu narodu v blagor. Bog
daj!

*Letos se lemontska ustanova
veseli svoje 75-letnice. Lepo bi bilo,
če bi lahko objavili zgodovinski
pregled teh zadnjih 50 let od
njenega srebrnega jubileja. Ur.*

ISKRICA

Strasti so edini govorniki, ki
vselej prepričajo.

La Rochefoucauld

Maple Heights Catering

"WE CATER TO
WEDDINGS, CLAMBAGES & BANQUETS"

17330 Broadway Avenue
Maple Heights, OH 44137
Tel. — 663-7733

Nudimo kompletno postrežbo (catering service) za svatbe,
bankete, obletnice in druge družabne prireditve. Za prvo-
vrstno postrežbo prevzamemo stodstotno odgovornost.
Na razpolago je vseh vrst perutnine. Se priporočamo!

Andy in Richard Hocevar

ZORA PIŠČANC

PASTIRICA URŠKA

Nadaljevanje

»Kako ti je, Urška?« jo je mehko vprašal.

»Bolje, gospod. Prehlad je že mimo, le kašelj me muči in tako šibka sem, da me prav skrbi, kako bom na pomlad nadaljevala pot med ljudi.«

»Ali misliš, da te še vedno veže obluba?«

»Še vedno, dokler cerkev na Skalnici ne bo dokončana.«

Vedel je, da bi ji bilo hudo, če bi ji rekel, da bodo cerkev tudi brez nje dokončali.

»Do pomladi je še daleč. Med tem časom se boš opomogla in morda nekoliko več jedla. Saj te je komaj za dobro pest,« je ugotavljal vikar.

»Veste, gospod Dornberški, tisti, ki ima mlin v Grojni, nam je spet poslal vrečo bele moke. Sedaj mi mati vsak teden speče belega kruha. Ali niso moja lica sedaj bolj rdeča?«

»So, Urška, so,« je vikar potrdil in bil žalosten ob misli, da je ta rdečica kot jutranja zarja, ki ne obeta nič dobrega.

»Sedite, gospod vikar, mleka vam zavrem; ni prijetna hoga v tej burji,« je Urška obrnila pogovor.

»Veš,« se je nasmehnil vikar, »Mati božja me je spremljala, molil sem njen psalterij.«

Urška ga je začudeno pogledala: »Kaj je to, gospod, še nikdar nisem slišala te besede.«

»Ta molitev je kot rože, ki jih poklanjamo Mariji, zato jo imenujejo tudi roženkranc,« je začel vikar pripovedovati o srečanju z menihom, ki ga je naučil molitve in kako jo je ponavljal vso pot do Grgarja.

»In boste tudi mene naučili te molitve?«

»Seveda, saj zato sem prišel. Marijino življenje poznaš. V roženkrancu bomo z Marijo hodili po poti, katero je ona prehodila,« je razlagal vikar.

»To pa je res krasna molitev, nič več mi ne bo dolgčas, vedno se bom lahko pogovarjala z nebeško Gospo, pa še drugi bodo lahko z menoj molili,« je bila Urška vesela.

»Saj to hoče tudi sveti oče.

Vsi naj bi molili Marijin psalterij, prav vsi.«

»Tista beseda je tako težka in tuja, lepši je roženkranc.«

»Psalterij pomeni psalm. Za nas pa se lepše sliši roženkranc,« je bil tudi vikar zadovoljen.

Ni minilo dolgo in že so po stenah vseh hiš viseli roženkranci. Bil je iznajdljivi Štefan, sin Toneta iz Čepovana, kateremu je Urška s svojo prošnjo pri grofu na Grajšču pomagala priti s tremi sotrpini iz ječe, ki jih je začel izdelovati.

Ko mu je Urška razložila, kako se roženkranc moli, jo je Štefan iznenada vprašal: »Pa si gotova, da zmoliš deset zdravamarij pri vsaki desetki?«

»Na prste štejem,« je odvrnila Urška, »včasih pa štejem kar v mislih.«

»To pa ni posebno prijetno,« je Štefan ugotovil. »Nekaj mi je šinilo v glavo. Če bo šlo, ti drugič povem.«

Tretji dan je bil spet pri Piskovih. Nekaj zagonetnega je držal v rokah. Potem je dvignil neke vrste verižice, da so trde jagode zarožljale in jo dal Urški.

»Nabral sem lešnikov za cel pehar. Petdeset sem jih prevrtal, potem pa še pet večjih. Vse to sem nanizal na tanko vrvičico. Pri vsakem lešniku sem naredil vozec, da se ne bo premikal sem in tja; tako boš lahko bolj sproščeno molila in premišljevala skrivnosti roženkranc.«

»Prvega zmolim zate,« je Urška vzela nenavadni dar v svoje roke, babica Barba pa mu je v priznanje odrezala obilen kos belega kruha.

Ko so obiskovalci Skalnice videli roženkranc v Urških rokah, so si ga tudi sami zaželeli. Urška jih je napotila k Štefanu iz Čepovana. Hočeš nočeš jim je moral ustreči. Vaja dela mojstra, pravi star pregovor. Tudi Štefan se je v tej stroki tako izpopolnil, da je kmalu zaslovel daleč naokoli.

Nova pobožnost se je kmalu razširila po vsej deželi. Dokaz, kako je ljudem ugajala ta molitev. Ljudska domišljija je roženkranc tesno povezala s

prikazanjem nebeške Gospe in pripovedovali so si, da je sama Mati božja poslala skrivnostnega meniha do Urške, da jo je naučil moliti roženkranc. Urški je bilo nerodno in je vse sporočila vikarju Luki.

»Nič naj te ne skrbi,« ji je odgovoril, »preprosto ljudstvo ima rad skrivnostne in čudežne zgodbe. Pusti jim to veselje. Nobenemu ne bodo škodovali, nebeška Mati pa bo imela na zemlji vojsko novih molilcev.«

Jernej je šel po opravkih v Ljubljano in vzela s seboj tudi Štefana, ki je skoro ponorel od veselja, da bo smel na tako pot. Oglasila sta se tudi pri mojstru Gregorju. Nestrpen je že bil, kajti dela na Skalnici so ga skrbeli. Trmasto se je zagrizel v misel, da mora biti na jesen vse končano. Bil je že pripravljen za na pot, ki je do Grgarja hitro potekla. Na vrhu Prevala je mojster zavriškal.

»Naj vsi slišijo, da se vrača skalniški mojster zadnjič na Goriško.«

»Menda ne?« se je začudeno ozrl vanj Jernej.

»Za zidavo cerkve že. Če se bom še kdaj vrnil, pridem kot pobožen romar,« je popravil sam sebe.

Že naslednje jutro so začeli z deli na Skalnici. Mojstru se je radovalo oko, ko je spet zagledal skoro dovršeno stavbo.

»Sama nebeška Mati je vodila naše roke in naše korake. Brez nje bi takega dela ne zmogli,« je ponižno priznal spričo skladne arhitektonske lepote.

Dokončna dela so bila dolgotrajna, a so kljub vsemu dobro napredovala. Le odkod so se vzeli ti delavci? se je vsako jutro znova čudil mojster. Prihajali so nepoznani, nepovabljeni, prijemali so za delo kot

bi ga že od davna poznali, družili so se z ostalimi delavci, da je med vsemi vladala pristrčna domačnost in prava bratska ljubezen.

Mizarski mojster Arčon je že pripeljal vrata in okna. V kratkem da bo poslal še klopi, je napovedal.

Velika noč je bila lepa. Že navsezgodaj se je iz Grgarja razvil k vstajenski maši in k procesiji v Solkan dolg sprevod. Na čelu je stopal mojster Gregor in nosil na drogu pritrjen prapor, ki je valovil v jutranjem vetru in vsem govoril, da so to skalniški zidarji. V Solkanu so krenili proti Zagradu, kjer je stala farna cerkev sv. Štefana. Šli so ponosno v božji hram in mojster Gregor je z močnim glasom zapel:

Daleč čez kore angelske veseli se, Marija!

Svoj tron Jezus povišal je, aleluja.

Prosi Boga za nas, o Marija!

Vikar Luka je postavil sveto hostijo v monštranco, ki so jo verniki le redkokdaj videli in jo pred božjim grobom visoko dvignil:

»Kristus je vstal, aleluja!« je zapel in vsa cerkev je mogočno odgovorila: »Res je vstal, aleluja, aleluja, aleluja.«

Sedaj so se vsi zgrnili za vikarjem Luko z raznimi dostojanstveniki na čelu. Bilo je sveto velikonočno jutro, polno sonca in pomladne lepote, polno težko pridržanega ponosa, ko je njihov pogled splaval proti Skalnici, kjer se je videla bela cerkev, Marijina hiša na gori. Velikonočne pesmi so napolnile vso solkansko nižino.

Kristus je od smrti vstal, nam se veseliti dal, veseli se krščanstvo vse, aleluja, aleluja!

Počasi je stopala Urška ob svoji materi in Jeri. Čez svetlo obleko iz hodičnega platna je imela ogrnjen bel volnen šal, ki si ga je tesno prižemala k sebi, da bi ji obleka preveč ne mahedrala okrog shujšanega telesa. Izpod bele rute so ji uhajali valoviti lasje. Še kiti je skrila pod volneni šal. Oči so ji žarele. Notranji ogenj jih je podžigal, sveti ogenj božje ljubezni, ki je počasi in neizprosno uničeval njeno drobno telo.

»To ni več naša brhka Urška, bolna je, ne bo več dolgo...« so modrovali ljudje in v velikonočno radost je padla grenka kaplja.

V cerkvi je Urško tresel mraz. Komaj da je zdržala do konca. Želela si je sonca, da bi jo ogrelo in pregnalo iz udov utrujenost in zbitost.

»Ne, mama, rada bi bila že doma, ne počutim se dobro,« je rekla materi, ko ji je omenila gospoda vikarja. »Drugič me boš izgovorila. Res ne morem, da bi mu voščila k praznikom. Saj me je videl pri svetem obhajilu.«

Jan je z očetom počasi stopal za Urško. Srce se mu je trgalo ob pogledu na njeno neobgljenost. Kako rad bi jo vzel v naročje in jo nesel na svojih močnih rokah. Še pred Prevalom je omagala.

»Odpočijmo se nekoliko, potem bo že šlo, ko gre pot navzdol,« je prosila.

(Dalje prihodnji torek)

Ameriška Domovina je Vaš list!

MALI OGLASI
WANTED TO BUY
MERVAR
BUTTON ACCORDION
JOSEPH LISIK
ST. CHARLES, MICH. 48655
(46-49)

HELP WANTED

Painter "helper" for outside painting. Call evenings at 692-1069. (45-46)

1 and 2 bdrm Apts. for Rent
St. Vitus area. Call 531-1799 after 6 p.m. (45-48)

FOR RENT

Cheap apartments, for non-smokers only. Call 883-6548 (45-50)

Hiše barvamo zunaj in znotraj. Tapeciramo (We wallpaper). Popravljamo in delamo nove kuhinje in kopalnice ter tudi druga zidarska in mizarska dela.
Lastnik TONY KRISTAVNIK
Pokličite 423-4444 (x)

FOR RENT

3 rooms, up. 1115 Norwood Road. Call 361-0566. (43-46)

BEAUTY SHOP FOR SALE
St. Clair area. Call 486-3069 after 5 p.m. (x)

Dragi rojaki, potujete v Evropo?

Na pragu domovine, v središču stare Gorice na lepem drevoredu Corso Italija, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu: 75 sob s kopalnico, telefonom, radijskim sprejemnikom, barvno televizijo, mini-barom, klimatizacijo. Najmodernejši komfort po zelo ugodnih cenah: enoposteljna soba \$28.00, dvoposteljna soba \$39.00. Cenjenim gostom so na razpolago hale, konferenčna dvorana, parkirni prostor in hotelska restavracija v začasno ločenem poslovanju. V PALACE HOTELU bo poskrbljeno za vaš čimprijetnejše počutje, dobrodošlico pa vam bo osebno izrekel rojak Vinko LEVSTIK:

DOBRODOŠLI!

PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63
34 170 Gorizia-Gorica, Italy; Tel.: 0481-82166; Telex 461154 PAL GO I

O slovenskem izseljenstvu

(Nadaljevanje s str. 2)

namenu. Lemont naj bi postal s postopnim razvojem ne le izključno verski, ampak tudi narodni kulturni center vseh Slovencev, živečih v Združenih državah in Kanadi.

Saj je to več ali manj že sedaj, ko edini v Ameriki izdaja list v izključno slovenskem jeziku in piše z močnim narodnim naglasom, a postal naj bi tudi na zunaj slovensko **narodno** središče in žarišče. Osrednja knjižnica v Lemontu je eden izmed korakov v to smer, kar velja navdušeno pozdraviti in želeči, da bi ji sledili drugi.

V takem razvoju vidim jaz najboljše jamstvo za varno ohranjanje slovenske pristojnosti na tem kontinentu v daljno bodočnost, kar bo celotnemu narodu in domovini samo v prid.

L. P.

Kanadska Domovina

O diktatorski oblasti, o oporečnikih v domovini, ter o nalogah politične emigracije

(Odgovor na pismo dr. Franceta Habjana, ki mi ga je pisal na praznik delavstva — 1. maja 1987. O.M.)

Dragi in cenjeni dr. Habjan!

Najprej lepa hvala za Vaše izrazito pismo, ki je bilo po svoji vsebini v marsičem podučno, obenem pa nepričakovano odkritje, da sva si Vi, kot nekdanji domobranski častnik, in jaz, kot »politik« in član SNO tako vsaksebi.

Vaše pismo me je res preenetilo. Prvič zato, ker do sedaj nikjer nisem zasledil Vaših člankov — ne v borčevskih glasilih, ne v A.D. ali Slovenskih državi, in ne v drugih slovenskih publikacijah —, kjer bi se bavili s slovensko problematiko. In drugič zato, ker ste tako nenadoma začutili potrebo, da morate spregovoriti in mi pisati osebno pismo s priporočilom, da ga lahko uporabim »v kakršne koli namene«. Verjemite mi, da moji nameni niso zlobni, četudi mi očitane v svojem pismu pomanjkanje »dobronamernosti in tehtnosti« pri mojem pisanju v Kanadski domovini.

Na Vaše teze, ki so Vam bile bržkone »soflirane« od različnih ljudi, ki se z mojim pisanjem ne strinjajo, bom poskušal na kratko odgovoriti brez nepotrebne in osebne polemike. Kakor ste verjetno že brali v mojem uvodu ob objavi Vašega pisma v K.D. (19. maj 1987), se tudi meni upira časopisna polemika. Potrebno pa je, da se od časa do časa stvari razvetrijo in da ima čim širši krog slovenskih narodnjakov priložnost, da razmotri, presodi in oceni to ali ono idejo, to ali ono misel, pomisleke in predloge, dejavnost in zadržanje zlasti javnih delavcev, ki so vselej izpostavljeni kritiki. (Hvalite Boga, da Vam je bilo to vsa ta leta prihranjeno!). Zato bom tudi jaz ostal v mejah dostojnosti in pri žurnalistični etiki.

Da slovenska problematika ni ista kot je bila pred tridesetimi leti, je vsakemu jasno in tega ni treba posebej poudarjati. Poudariti pa je treba, da v domovini še vedno vlada komunistična partija, ista partija, ki je v dobi tuje okupacije izvedla svojo revolucijo, s pomočjo zavednih Slovencev iz »opravičilo« za še širši poboj »nezaželjenih elementov« in si pridobila ugled v svetu kot edina nosilka narodnega odpora proti okupatorju. Da si je partija zagotovila popolno oblast, kot je to priznal Djilas, je po vojni pobila še vrnjene Hrvatke, Srbe in Slovence, katerih skupno število gre preko 200.000.

Lahko Vam pritrdim, da se vsi totalitarni režimi slej ali prej sami izrodijo in da je to v bistvu proces, ki spremlja hodenje in delovanje človeške družbe.

Zgodovinsko najbolj zgodovinski je slučaj francoske revolucije, ki je odpravila fevdalizem, kateremu so se tudi naši slovenski kmetje upirali. Potom evolucije pa se je takratna francoska družba preosnovala in odprla vrata demokraciji.

V najnovejši dobi smo imeli priliko opazovati sličen potek v nekaterih južnoameriških državah, ki so iz diktatur prešle v demokracije.

Drugače je s komunistično diktaturo. Do danes nisem še nikjer zasledil, da bi se kakšen narod rešil iz klešč komunizma, potem ko je ta s svojo revolucijo prevzel oblast. V Sovjetski zvezi vlada že 70 let, v Jugoslaviji 42 let, kot v ostalih vzhodnoevropskih deželah, ki so nemudoma po drugi svetovni vojni prešle v sovjetsko interesno sfero. Marksizmu so sledile Kitajska, Severni Vietnam, Severna Koreja, Kuba in mnoge dežele v Afriki. Vse te dežele so danes vključene v ideološke verige marksizma in v gospodarsko zaostalost, ker državni kapitalizem ne dovoljuje gospodarske iniciative svojim državljanom in jih tako kot sužnje drži pod svojim palcem.

Če berete Delo, Naše razgledne in drugi slovenski časopisni in revijalni tisk, v katerem poleg komunističnih izvedencev tudi trezni gospodarstveniki povedo svoje mnenje, morate priznati, da je bilo socialistično gospodarstvo tisto, ki je privedlo jugoslovanske narode do sedanje družbene krize.

Vam in meni se gre v prvi vrsti za našo slovensko problematiko. Sicer si jo vsak po svoje tolmačiva in jo gledava iz različnih zornih kotov. Vi kot apologet (tako se mi zdi) ljudi, ki danes jahajo plot, in jaz, ki v slovenski komunistični partiji še vedno vidim istega sovražnika, ki je po končani vojni pobila 12.000 naših najboljših fantov in mož. Ali se kdaj vprašate, zakaj so tako postopali? Iz ljubezni do naroda?

Svetujete mi, naj opustim preteklost in naj se posvetim sedanjosti in bodočnosti našega naroda. Silno rad bi to storil, pa so se za naš narod tako važna zgodovinska dejanja izvršila v preteklosti, da jih ni moč zanikati ali nanje pozabiti.

Kakor ste dejali v svojem pismu: Zgodovine ne ustvarjajo samo živi, temveč tudi mrtvi. V tem se z Vami popolnoma strinjam. Ker mrtvi ne morejo več govoriti, smo mi poklica-

ni, da v njihovem imenu govorimo. In jaz se čutim poklicanega, da v njihovem imenu govorim. In bom govoril, dokler se ne bo v domovini zrušila komunistična oblast.

Prepustiti vso preteklost zgodovini je na prvi pogled vabljivo in do neke mere opravičljivo. Pa sem se vprašal: Cigavi zgodovini? Komunistični?

Znano Vam je, da Jože Vidic, Ivan Jan in njima podobni »zgodovinarji« pišejo debele knjige o takoimenovani NOB, v teh knjigah pa že štirideset let potvarjajo, lažejo in slovensko zgodovino po svoje krojijo, da bi si v bodoči slovenski zgodovini priborili ime »osvoboditelj«, kar je najočitnejša laž od vseh, ki jih je slovenski narod v svoji dolgi zgodovini kdaj doživel.

O tkim. enotnem slovenskem kulturnem prostoru

V svojem pismu, dr. Habjan, ste precej pisali tudi o »enotnem slovenskem kulturnem prostoru«.

Kakor naslov sam lepo izzveni, se zanj nisem mogel navdušiti, četudi se smatram za kulturnega in zavednega Slovenca. Kakor bi želel, da bi prišlo do Zedinjene Slovenije (s Primorsko in Koroško), me vendar odvrta misel, da bi tudi ti dve svobodni slovenski deželi zapadli diktatu marksizma, ki ga komunistična partija še vedno izvaja. Izvaja ga sicer ne v takih prostaških oblikah, kot v času revolucije, a izvaja ga ter z istim namenom: Ohraniti oblast!

42 let je za nami, kot pravite v svojem pismu. Doba dveh generacij. Medvojni akterji in revolucionarji, kot jih Vi imenujete, so v marsičem spremenili svoje gledanje na preteklost in njihovo medvojno početje. Posamezniki, ki danes javno kritizirajo revolucionarno preteklost in priznavajo svojo osebno krivdo, so zelo redki. Pri takih mi pridejo na misel prof. Apih, bivši komisar, Milovan Djilas in še nekateri, ki so res spoznali laž marksizma, in pa današnja slovenska mladina, ki želi resnico.

Vendar, ena lastovka ne naredi spomladi, kot pravi že stari rek. Strinjam se z Vami, da je to oporečništvo razveseljivo; ne strinjam se pa, da bo to vodilo do narodne sprave, četudi se Spomenka Hribarjeva za to prizadeva (za kar ji mora biti vsak Slovenec v matični domovini in v zdomstvu hvaležen). Saj je to želja nas vseh, da bi slovenski narod dočakal dan, ko bo samosvoj sebi koval svojo bodočnost in zaživel v razmahu ustvarjalnosti naših ljudi, ki se lahko merijo z najnaprednejšimi narodi sveta.

Te, dragi dr. Habjan, so

(dalje na str. 6)

Kongres ameriških arheologov v Torontu in Mecklenburška zbirka (Zaključna beseda)

Uvod

TORONTO, Ont. — V začetku maja se mi je ponudila izredna prilika, da se podrobno pogovorim z ameriški arheologi, ki raziskujejo prazgodovino slovenskega ozemlja na podlagi najdb v sedaj že dobro znani Mecklenburški zbirki, ki se nahaja v Peabody muzeju univerze Harvard. Ameriška Domovina je o tej zbirki že obširno pisala v začetku tega leta, 20. in 27. januarja 1987.

Ta izredna prilika je bil letni kongres arheologov v Torontu. Organizirala ga je Society for American Archeology, bil pa je mednarodnega značaja. Kongres je trajal kar pet dni, vključno sobota in nedelja; to je ameriški način, za Kanado še malo nenavaden. Kongres je bil natrpan s predavanji od jutra do večera, vseh skupaj je bilo podanih 550 referatov. Seveda, tak kongres je stvar specialistov in res ne mislim o njem poročati, čeprav so bila zanimiva predavanja o kameni dobi in novejši prazgodovini Evrope, o kulturah Indijancev Mezo-Amerike itd., vse zavito v precej težak znanstveni jezik. Zanimivo je, kako veliko pozornost posvečajo arheologi idejam Marxa (Karl Marx!) o ustroju družbe primitivnih prednikov »homo sapiens«. Prav vabljiva je bila še velika razstava vseh vrst arheoloških knjig vseh mogočih založb. Številne so bile knjige o razvoju človeka, kot to nakazujejo izkopavanja npr. v Afriki.

S prof. P.S. Wellsom, ki sedaj pripravlja četrto in verjetno zadnjo knjigo o Mecklenburški zbirki, in z večjo skupino mlajših arheologov, ki se bavijo v glavnem s halštatsko kulturo na podlagi najdb v Peabody muzeju — Mecklenburška zbirka spada v halštatsko dobo — sem se sestal enkrat zjutraj in smo v večurnem pogovoru preleli zbirko po dolgem in počez. Veliko sedanjega dela je posvečenega precej podrobnim analizam izkopanega materiala. To delo vodi v glavnem prof. R. Maddin, moj stari znanec. To področje je tudi meni bližje in zavzema v arheologiji vse bolj pomembno mesto. Drugo leto bo npr. tu v Torontu v maju »International Symposium on Archaeometry«. Beseda »arheometrija« pomeni uporabo fizikalnih, kemijskih, matematskih itd. metod na področju arheologije.

Zgodovina obdelave materiala v Mecklenburški zbirki

V pogovoru sem seveda načel do sedaj nerešeno vprašanje dr. Rajkota Ložarja in njegovih brezuspešnih poskusov, da bi mi omogočili obdelavo tega materiala v Peabodyju. Postopanje tega muzeja se nam je zdelo skrajno nelogično, posebno, ker je dr. Ložar še pred vojno, leta 1934, obdelal prvi del zbirke, ki je ostal v Narodnem muzeju v Ljubljani.

Razložili so mi, in ta razlaga se ujema tudi z mnenji z druge strani Atlantika, da se je prof. H. Hencken, po Ložarjevo njegov »nemesi« (maščevalna, sovražna usoda), zelo trudil, da je Peabody kupil leta 1934 prvi del Mecklenburške zbirke in, nato, leta 1940, še drugi del, ki je prvotno prešel v roke Ashmolean muzeja pri univerzi Oxford v Angliji.

Kupovanje na obroke je gotovo znak, da tudi Peabody ni razpolagal z neomejenimi denarnimi sredstvi in da je Hencken imel težave, preden je nabral potrebni denar! Na vsak način torej, Mecklenburška zbirka je postala za Henckena zelo pomembna naloga in jo je kar ljubosumno čuval. To potrjuje tudi posvetilo P.S. Wellsa v tretji knjigi: »This volume is dedicated to Hugh Hencken, who helped save the Mecklenburg Collection from irrevocable dispersal in the 1930's and assured that this important body of archaeological material would be made

available to the scholarly world.«

Kot sedaj vem, je Hencken hotel zbirko **sam obdelati** in to skrbno in znanstveno. To pa zahteva veliko časa in tega ni imel. Zato je odlašal misleč, saj je zbirka lepo na varnem v Peabodyju in ne more nikamor uiti. To razloži nam nerazumljivo skoro štiri desetletja dolgo zavlačevanje obdelave te zbirke.

In nekje okoli leta 1952 se od nekod prikaže dr. Rajko Ložar in se celo ponudi, da bi on te najdbe obdelal! Hencken se je zgrozil in, ko bi Prešernovo poezijo poznal, bi za njim ponovil: »Kaj pa je tebe treba bilo...«

Morda je pretirano trditi, da se je Hencken zbal dr. Ložarja kot »hudič križa«, prav daleč od resnice pa tudi nisem. Toliko se je Hencken mučil, da je dobil potrebni denar, da je zbirko kupil, sedaj pa mu hoče nekdo vse to vzeti, obdelati, objaviti v svojem imenu ali vsaj kot so-avtor. In to še nevaren znanstvenik, že priznan strokovnjak za halštatsko dobo ter še posebej ravno za to zbirko! Še za pomočnika ga ne bi Hencken upal vzeti, če bi seveda dr. Ložar na to pristal. Gotovo je Hencken že slišal basen o lisici in ježu! Scenarij je bil torej povsem drugačen, kot si ga je zamislila naša logika.

(dalje na str. 6)

O DIKTATORSKI OBLASTI...

(Nadaljevanje s str. 5)

naše želje in obenem naloga politične emigracije. Dokler bo pa v domovini vladala komunistična partija, je tak razmah nemogoč. Zato bom še naprej, dokler mi bo dano, grajal sedanjo oblast, ki je slovenski narod pripeljala na rob narodnega propada.

V svojem pismu govorite o Veselem Oznanilu in dolžnostih kristjanov ter njihovi dobronamernosti. To se lepo sliši. V Veselem Oznanilu pa se nas tudi opozarja, da moramo iskati resnico, ker nas bo edino ta osvobodila.

Saj pozdravljamo vsako opozicijo komunistični diktaturi v domovini, s tem pa ni nujno, da mi odstopamo od svojih prvotnih načel, zaradi katerih smo se proti komunizmu borili in smo se kot poraženci znašli v tujini, zaradi torej našega verskega in narodnega prepričanja, ki se nam je zdelo ob navalu stalinizma pravilno in za naš narod odredljivo. Mislim, da z branjenjem teh načel ne odtujujemo in ne mrtvičimo slovenske zdomske miselnosti, kot Vi v svojem pismu trdite, temveč ji dajemo njen smisel, politični emigraciji pa njeno nalogo.

Nadalje v svojem pismu navajate besede novega beogradskega nadškofa dr. Franceta Perkota, ki je v nekem razgovoru izjavil, da so sedaj slovenske razmere v jugoslovanskem merilu veliko boljše kot v ostali Jugoslaviji. Da je tako pripisuje nadškof Perko kulturi in kulturnosti boljših odnosov v Sloveniji.

V navadnih razmerah v demokratični državi bi bila taka izjava popolnoma odveč! Kako to, da je taka izjava tako pomembna? Po 42 letih socialistične demokracije? Sicer pa sem v koroški Nedelji bral, da je dr. Perko na konferenci jugoslovanskih katoliških škofov v Zagrebu ostro napadel komunizem in bil radi tega deležen izrazite kritike jugoslovanskih komunističnih ideologov.

V svojem pismu napačno trdite, dr. Habjan, da je bila slovenska Cerkev tista, ki je pričela ustvarjati »enoten slovenski kulturni prostor«. Poslanstvo Cerkev, kakor Vam je znano, je v reševanju duš. Že stara Rafaelova družba (mislim, da se je v stari Jugoslaviji tako imenovala), je v prvi vrsti skrbela za duhovno življenje takratnih izseljencev, mnogi duhovniki pa so se posvetili tudi kulturni dejavnosti radi svoje izobrazbe, ker so s tem uspešneje opravljali svoje duhovno poslanstvo. Tako naši duhovniki še danes delajo. Jaz bi to pravilneje označil kot »slovensko cerkveno občestvo«, ker spada še veliko slovenskih zdomskih duhovnikov pod slovenske škofije ali redove, ki imajo svoje predstojnike doma.

Koncept »enotni slovenski kulturni prostor« se je porodil na sejah SZDLS in se je nedavno sam tov. Smole izjavil, da

ime ni bilo »preveč posrečeno«.

Toliko o skupnem slovenskem kulturnem prostoru.

Da so tej »narodni« pobudi zapadli razni zamejski kulturniki in pisuni, pa drži. Berite izjave dr. Matevža Grilca, ki jih je dal na občnem zboru NSKS (Narodnega sveta koroških Slovencev), ko je bil izvoljen za predsednika. Dr. Ciril Žebot da je vojni zločinec, mi vsi, skupaj z dr. Rožmanom pa smo izdajalci, Mohorjeva je v službi reakcionarjev itd.

Na Goriškem in Tržaškem so tudi posamezniki, ki se režimu udinjajo, pa v stvari nimajo nobene »teže«, kot Vi trdite, razen da si svoje »možničke« polnijo — kot to dela Tone Svetina na Bledu s svojimi »Ukanami«.

Tista Kocbekova »izpoved« nakon trideset let po dogodkih v Kočevskem Rodu — ko so ga njegovi bivši partizanski soborci vrgli na smetišče zgodovine! — ni porodilo Spomenke Hribarjeve in ostalih oporečnikov, pač pa proces, o katerem ste že v prvih odstavkih svojega pisma govorili. Ne pripisujte torej zasluge ljudem, ki jim ne pripadajo.

V prvi vrsti je pokojni Edward Kocbek tista tragična osebnost v naši polpretekli zgodovini, ki je s podpisom Dolomitske izjave prodal slovenski narod komunistični partiji (ta je sicer že od vsega početka bila glavni organizator OF, po pisanju Josipa Vidmarja v Delu, 25. aprila 1985: »Ob našem prazniku«), s podpisom pa je Kocbek dal še svoj blagoslov enopartijskemu sistemu, ki je po vojni v domovini zavladal.

Danes bi nekateri Kocbeka hotela za »svetnika«. Bil je dober pisatelj in pesnik — pri tem pa mu je manjkalo hrbenice, politične odločnosti in borbenosti.

Enostavno ne morem sprejeti domneve, da v tridesetih letih službovanja v partijskih vrstah ni zvedel za pomore, ki so se v maju in juniju 1945 v Sloveniji godili. Jaz sem bil takrat še doma in sem kot 19-letni mladenič vedel, kaj se je z vrnjenimi domobranci zgodilo. Da bi Kocbek, kot minister v vladi, o tem ničesar ne vedel, greste lahko pravit komu drugemu.

Pa pustiva Kocbeka in njegove oboževalce, ker je še nekaj stvari, na katere bi Vam rad odgovoril.

Svetujete mi, naj bi dal več poudarka sedanjosti, predvsem pa bodočnosti. Mislim, da sem v svojih spisih sednjajo slovensko stvarnost precej obravnaval in ne vidim za slovenski narod nobene bodočnosti, dokler se ne bo rešil komunistične diktature in zares demokratično zaživel.

Komunistični »avantgardisti« so slikali bodočnost v rožnatih barvah. Danes je ta bodočnost bolj črna, kot kdajkoli v naši narodni zgodovini.

Predpogoj za narodovo življenje je v prvi vrsti svoboda. Ne svoboda, kot jo proglašajo doma, temveč svoboda, ki bo ljubljanskemu nadškofu dr. Alojziju Šuštarju dovolila po radiu in televiziji spregovoriti svojim vernikom vsako nedeljo in ne samo vsakih štirideset let in to za božič; da bodo ljudje po svojih zmožnostih ustvarjali podjetja, zaposlovali ljudi in trgovali svobodno; da si bodo svobodno volili svoje politične predstavnike in zakonodajalce in jih lahko pri svobodnih volitvah odslovili, če ne bodo svoje službe vršili.

Za tako bodočnost se jaz borim in z menoj tisti, ki narodu hočejo dobro. Tako mnogi doma, kakor v zdomstvu. Mislim, da je to dovolj jasno povedano in ne vem, zakaj naj bi imeli težave to razumeti?

Dolžite me tudi, da v K.D. enostransko poročam. Res krajevnih dogodkov v Torontu ne opisujem pogosto, ker se preveč bavim s »slovensko sedanostjo«. Krivično pa me obsojate, ko trdite, da smo ob obisku škofa dr. Smeja vsi molčali (razen dr. Urbanc v Taboru).

Preglejte številke K.D., če ste nanjo naročeni in če jih hranite, pa boste našli moj dopis, ki sem ga napisal ob priliki »Prekmurskega Proščenja«, ki so ga prekmurski rojaki praznovali na svojem letovišču in kjer je bil slavnostni gost škof dr. Smej. Čast sem imel, da sem z dr. Smejem več kot pol ure govoril in v svojem članku opisal vse slovesnosti dneva. Dr. Smej je zares osebnost, kateri sem posvetil svojo pozornost. Vas, dr. Habjan, pa na tem prekmurskem slavju nisem opazil!

V pismu ste prinesli na dan tudi afero o aparatu Ultrazvok. Govorite o preračunanih lažeh, s katerimi smo polnili (pri tem verjetno mislite mene) strani naših časopisov. (Polemika s Cvetko Kocijančičevo). Da s tako dejavnostjo rušimo in ne gradimo slovensko zdomsko skupnost in da ljudje dobro vedo, kje tiči zajec. Mislim, da naša zdomska skupnost dobro ve, kje tiči zajec, le Vi in drugi »dobronamerneži« ga iščete v napačnem grmovju.

To, dragi dr. Habjan, sem Vam želel napisati v odgovor na Vaše pismo. Tudi jaz Vas prosim, da mojim besedam ne zamerite, ker niso bile napisane iz nekakšne mržnje ali sovražstva, pač pa kot moje iskreno mišljenje in prepričanje.

S pozdravi slovenskega svobodnjaka Vas pozdravljam in Vam želim vse najboljše!

Vaš

Otmars Mauser

O MECKLENBURŠKI ZBIRKI

(Nadaljevanje s str. 5)

Še nekaj je bilo vmes. Dr. Ložar in prof. Hencken sta stala na diametralno različnih pozicijah. Dr. Ložar je zbirko še vedno smatral za last slovenskega naroda, Hencken pa logično za last Peabodyja, saj jo je muzej kupil in zanjo pošteno plačal. Kupil jo je res na dražbi, toda od legalne lastnice, vojvodinje Marije Antoinette von Mecklenburg. In njej je lastništvo potrdil sam kralj Aleksander I. Zbirka je bila torej legalno prodana in kupljena, pa konec! Prav tako, kot je ruski car prodal Aljasko Združenim državam za okrog 7 milijonov dolarjev. Poti nazaj ni več!

In tako se je prof. Hencken močno potrudil, da tako nevaren konkurent, kot mu je bil dr. Ložar, ni mogel dobiti nobenega mesta v Peabody muzeju, da le ne bi, celo morda na skrivaj, začel z obdelavo zbirke. Še več, Hencken tudi ni obešal na veliki zvon, da je dr. Ložar pristal v ZDA kot naseljenec in da je v Peabodyju že stikal za zbirko. Zato niti Henckenov ožji sodelavec P.S. Wells ni izvedel zanj!

To so pa čudne znanstvene metode, bo kdo rekel. Toda pomisliti je treba, da je v Evropi število arheoloških najdišč skoro neizmerno, v Severni Ameriki pa zelo skromno; Inuit in Indijanci so bili do prihoda evropskih zavojevalcev še v kameni dobi. Pomembnejše arheološke najdbe v muzejih Severne Amerike so uvožene od drugod. Dr. Ložarju v Ljubljani verjetno niso metali polen pod noge, ko je še razmeroma mlad dobil zahtevno nalogo, da obdela del Mecklenburške zbirke v Narodnem muzeju. V Sloveniji je bilo arheološkega gradiva na pretek in je kar klical k obdelavi. Čeprav v Ameriki, je dr. Ložar še mislil po evropsko, še več, po slovensko sentimentalno: sodelavec je dobrodošel, ne pa nezaželen.

Ko je prof. Hencken končno začel z obdelavo zbirke, se je že bližal upokojitvi, delo je nadaljeval po upokojitvi in v glavnem obdelal halštatsko gradivo, izkopen pri Magdalenski gori, ter pripravljal obširno publikacijo, ko ga je zadela možganska kap. Sedaj besede prof. Wellsa: »He was unable to finish the work alone and asked me to assist in the final stages of reading and editing the manuscript. My role has been restricted to organizing the manuscript in its final form for publication.« Ti stavki potrdijo odločnost

prof. Henckena, da Mecklenburško zbirko sam obdela. Ne samo dr. Ložarja, tudi vse druge sodelavce je, kot izgleda, odklanjal. Pač svojski značaj! Ta knjiga, druga v Mecklenburški zbirki, je izšla leta 1978, torej 40 let po prihodu zbirke v Peabody muzej.

Bilo bi zelo napak, če bi prof. Henckena dolžili za tragično usodo dr. Ložarja. Prof. Hencken je bil velik znanstvenik širokega obzorja, leta 1948 je izdal dve debeli knjigi »Tarquinia, Villanovans and Early Etruscans«, poznal je torej prazgodovino jadranskega območja. Poznal se je z vsemi vodilnimi arheologi po svetu, tudi v Sloveniji je bil parkrat in je tam skrbno iskal informacij pri priznanih slovenskih izvedencih, ki so bili dobro poučeni o Henckenovih načrtih o Mecklenburški zbirki; med tem sicer, ko je slovenska emigracija, kot je večkrat zgodilo, tavalala nekje megli.

V »Acknowledgments« pravi Hencken: »In addition, I would like to thank dr. Stanislav Gabrovec, who has placed his enormous knowledge of the part of Europe in the Iron Age completely at my disposal both in correspondence and during my visits to Ljubljana.« Končno, prof. Henckenova zasluga je, kot že omenjeno, da se zbirka ni razdrobila v različne muzeje in muzejčke. Ko bi se to zgodilo, ne bi mogli koli prav rekonstruirati takih važne dobe v prazgodovini slovenskega ozemlja.

Mislim, da je to dovolj jasen prikaz dogodkov v zvezi z obdelavo Mecklenburške zbirke in bo težko še kaj bistvenega dodati.

Vprašanje krivde

Ni dvoma, da bi morala zbirka pravzaprav ostati v Sloveniji. Usodna intervencija jugoslovanske kraljevske vlade je bila povsem neumestna, prav je bila vojvodinja Marie Antoinetta verjetno upravičena do neke finančne odškodnine. Kriva je predvsem takratna slovenska oblast; ne vem, ali je bila katoliška stranka, SLS, liberalna, JNS, takratna vlada, verjetno druga. To je bila namreč doba t.i. Aleksandrovo diktature, 1929-1941, ko je kralj samovoljno odločil še bolj važnih zadevah kot je ta, kdo je lastnik Mecklenburške zbirke.

Čudno je moralo odmevati v svetu, da slovenski narod prodaja Amerikancem svoj Angležem, in to v letu 1939 svoje kulturne spomenike, ker precenljive vrednosti, ker sam prereven, da bi jih mogel odkupiti. Brez dvoma ni bil škandal ogromnih dimenzij. Američan Hencken je imel smisla za kulturne spomenike slovenskega ozemlja iz halštatske dobe, kot pa vsa predhodna prefinjena kulturna in intelektualna elita Slovenije!

Res, veliko sličnega gradiva

(dalje na str. 8)

Grdina Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

1053 E. 62. cesta 431-2088

— V družinski lasti že 82 let. —

Imenik slovenskih društev

Slovene Organization Roster

WATERLOO SLOVENIAN
PENSIONERS CLUB

President: Louis Jartz
1st Vice Pres.: Frank Slejko
2nd Vice-Pres.: Ann Kristoff
Sec.-Treas.: Steve Shimits,
18050 Lake Shore Blvd., Apt. 107,
Euclid, OH 44117, Tel. 531-2281
Rec. Sec.: Helen Vukcevic
Auditing Comm.: Frank Bittenc, Ann
Kristoff
Planning Comm.: Alice Bozic,
Ann Kristoff, Frank Bittenc, Steve
Shimits, Cecelia Wolf
Slov. and Eng. Publicity: Cecelia
Wolf, Ann Kristoff, Helen Vukcevic
Fed. reps.: Louis Jartz, Steve Shi-
mits, Frank Greg; Frank Bittenc;
alternate: Cecelia Wolf
Hall Reps.: Frank Slejko, Louis
Prebevsek
Slov. Home for Aged Reps.: Alice
Bozic, Tony Silc, Tony Sturm
Head Cook: Millie Bradac

SLOVENE PENSIONERS CLUB
NEWBURGH—MAPLE HEIGHTS

President: John Taucher, Tel.
663-8957
Vice-Pres.: Mary Zivny
Sec.-Treas.: Josephine Rezin,
5701 Rockside Rd., Maple Hts.,
OH 44137, Tel. 662-9064
Rec. Sec.: Donna Stubljer
Auditors: Louis Champa, Frank
Urbancic, John Perc
Monthly meetings are held the
fourth Wednesday of each month,
at 1 p.m., alternating at the Slove-
nian Natl. Homes on E. 80 St. and
5050 Stanley Ave., Maple Hts.
American Slovene Pensioners Club
of Barberton, Ohio

President: Vincent Lauter
Vice-Pres.: Joseph Yankovich
Sec.-Treas.: Jennie B. Nagel,
45 - 24th St., N.W., Barberton,
OH 44203 - Telephone: 1-216-
25-8227 or 825-2267.
Rec. Sec.: Angela Polk
Auditors: Frances Smrdel,
Angela Misich, Mary Kovacic
Substitute: Josephine Platner
Fed. Reps.: Theresa Cekada,
Angela Polk, Frances Smrdel, Jose-
phine Platner, Jennie B. Nagel; alter-
nate Mary Kovacic
Meetings every first Thursday of
month at 1 p.m. in the Slovene
Center, 70 - 14th St., N.W., Barber-
ton, Ohio

Progressive Slovene
Women of America

SUPREME BOARD

President: Florence Unetich
1st Vice-Pres.: Joyce Piemel
2nd Vice-Pres.: Josephine Tom-
lin
Fin. Sec.: Millie Bradac
Rec. Sec.: Emily Starman
Corr. Sec.: Hildegard Kazen
Treasurer: Marie Plevnik
Auditors: Jennie Zaman, Vida
Zaman, Wilma Tibjash
Educ.-Welfare: Cecelia Wolf,
Angela Pozar, Rose Gorman, Helen
Vukcevic, Caroline Lokar.
Historian: Joanna Jadrnich
Editor: Agnes Elish

CIRCLE 1

President: Frances Mauric
Vice Pres.: Sophie Matuch
Sec.-Treas.: Vida Zak
Rec. Sec'y.: Wilma Tibjash
Auditors: Julianna Kobal, Jo-
sephine Tomsic, Jeanne Skolaris
Education & Social: Angela Zab-
jane, Sophie Matuch
Meetings: First Thursday of the
month, Slovenian Workman's
Home, 15335 Waterloo Road.

CIRCLE 2

President: Josephine Turkman
Hon. Vice Pres.: Frances Legat
1st Vice Pres.: Anna Filipic
2nd Vice Pres.: Rose Znidarsic
Sec.: Margaret Kaus, 30868 Har-
rison, Wickliffe 44092 (585-2603)
Treasurer: Mary Zakrajsek
Rec. Sec.: Mary Zakrajsek
Auditors: Mary Turk, Justine
Girod
Sunshine Lady: Stella Dancull
Publicity: Justine Girod
Meetings: Third Wednesday of
the month, 1 p.m., Slovenian Natl.
Home Annex, St. Clair Ave. New
members always welcome.

CIRCLE 3

President: Dorothy Lamm
Vice Pres.: Josephine Kosteinshek
Financial Secy: Miss Fran Marn,
1541 E. 191 St., No. K104, Euclid,
OH 44117, tel. 486-2643.
Rec. Secy: Ann Adams
Sgt.-at-Arms: Caroline Lokar
Auditors: Jo Skabar, Loretta Hlab-
se, Jean Petrick
Reporter: Jean Petrick
Sunshine: Lil Bilicic
Bingo: Loretta Hlabse (Ch.), Millie
Pike (Asst.)
Cookbook: Mickey Frank (481-
8693)
Meetings at Slov. Soc. Home,
Recher Ave., Euclid, OH, 2nd Wed.
of the month at 7 p.m.

CIRCLE 7

President: Hildegard Kazen
Vice-President: Edith Zele
2nd Vice-Pres.: Irene Strancar
Rec. Secy.: Pauline Krall
Treasurer: Frances B. Weyant

Pevska društva
Singing Societies

PEVSKI ZBOR KOROTAN

Pečovodja: Rudi Knez
Predsednik: Frank Lovšin
Podpredsednika: Janez Šemen
in Barbara Šemen
Blagajnik: Tomaž Gorenšek
Tajnica: Martina Košnik
Arhivarica: Kati Likozar
Nadzornika: Jože Cerer in Mari
Erdani
Odborniki: Ani Erdani, Irena
Hren, Marko Jakomin, Bernardka
Jakopič, Helena Jarem, Rezka
Jarem, Tatjana Pogačnik.
Naslov: 1026 E. 61 St., Clevel-
land, OH 44103.

GLASBENA MATICA

President: Joseph Penko
1st Vice-Pres.: Don Mausser
2nd Vice-Pres.: John Vatovec
Secretary: Josephine Novak,
1951 Sunset Dr., Richmond Hts.,
OH 44143, tel. 261-1246
Treasurer: Josephine Bradach
Auditors: Jane Poznik, Sheldon
Hopkins, Carolyn Budan
Wardrobe: Marie Shaver, Mary
Batis
Librarian: Molly Frank
Publicity: Molly Frank, Charles
Tercek, Lori Sierputowski
Director: Marya Ashamalla
Pianist: Reginald Resnik
Rehearsals: Monday evening,
Rm. 2, 8 p.m., 6417 St. Clair Ave.
New members are always wel-
come.

JADRAN SINGING SOCIETY

President: Florence Unetich
Vice-Pres.: Don Gorjup
Sec.-Treas.: Frank Bittenc
Rec.-Corr. Sec.: Betty Rotar
Auditors: Steve Shimits, Anne
Kristoff, Josephine Tomsic
Librarian: Betty Resnik
Musical Dir.: Reginald Resnik
Pianist: Alice Cech
Rehearsals are held every
Wednesday evening from 7:30 to
9:30 p.m. at the Slovenian Work-
man's Home, 15335 Waterloo Rd.,
Rm. 3. We welcome new members!

PLANINA SINGING SOCIETY

President: Frank Urbancic
Vice-Pres.: Mildred Lipnos
Fin. Sec.: Emma Urbancic,
11106 Lincoln Ave., Garfield Hts.,
OH 44125, tel. 581-1677
Corr. Sec.: Lillian Sadowski
Rehearsals: Weekly, Mondays,
at 8 p.m.

MLADI HARMONIKARJI

Slovenski harmonikarski zbor
dečkov in deklic pod vodstvom
učitelja Rudija Kneza, 17826 Brian
Ave., Cleveland, OH 44119, telefon
481-3155.

CIRCLE 2 SNPJ

SLOVENIAN JUNIOR CHORUS

President: Tricia Hlad
Vice-Pres.: John Stislow
Rec. Sec.: Laurie Zigman
Att. Sec.: Elizabeth Stislow
Treasurer: Chris Merrill
Historian: Lisa Rome
Music Director: Cecelia Dolgan
Meetings 2nd Thursday of the
month.
Rehearsals each Thursday, 7
p.m., Slovenian Society Home,
Recher Ave., Euclid, Ohio.

SLOVENSKA PESEM CHORUS
LEMONT-CHICAGO, III.

President: John Vidmar
Hon. Pres.: Lojze Arko
Vice-Pres.: Mike Vidmar
Treasurer: Elizabeth Martincic
Secretary: Susan Rigler

Director: Rev. Dr. Vendelin
Špendov
Rehearsals: Every Sunday at 6
p.m. at the Baragov Dom, Lemont.

PEVSKI ZBOR U.S.P.E.H.
Milwaukee, Wis.

President — John Frangesch
Vice Pres.: Stanley Vidmar
Secretary: Toni Needham
Treasurer: John R. Fugina
Chorus Conductor: Dolores
Ivanchich

SLOVENIAN SINGING SOCIETY
ZARJA

President: Edwin Polsak
Vice President: Vicky Kozel
2nd Vice Pres.: Irma Pryately
Corr./Rec. Secy.: Sophie T. Eler-
sich, 1755 Spino Dr., Euclid, OH
44117, telephone 216-531-8402
Secy.-Treas.: Mike Perme
Musical Dir.: Douglas Elersich
Asst. Dirs.: Edwin Polsak, Dick
Tomsic, Josephine Turkman
Auditors: Rudy Kozan, Irene
Kelley, Frank Elersich
Planning Comm.: Orelia Meden,
Barbara Elersich, Frank Kokal, Bea
Pestotnik
Stage Mgrs.: Ed Ozanich, Don
Mulec, Joe Petric
Rehearsals held every Wednesday
evening 7:30—9:30 p.m. at the
Slovene Society Home, 20713
Recher Ave., Euclid, OH

**Rojaki! Priporočajte
Ameriško Domovino
prijateljem in znancem!**

Folklorne skupine
Folklore Groups

PLESNA SKUPINA KRES

Predsednica: Vera Maršič
Podpreds.: Peter Lekšan
Blagajnik: Peter Hauptman
Tajnica: Donna Stefančič
Zapisnikarica: Tanja Lončar
Športni referent: Jože Tavčar
Odborniki: Maria Gobetz, Marko
Zakrajšek, Tomaž Zakrajšek

Razna društva
Various GroupsMISIJONSKA ZNAMKARSKA
AKCIJA, Cleveland, Ohio

Duhovni vodja: Rev. Charles A.
Wolbang C.M.; predsednica: Mari-
ca Lavriša; podpredsednik: Jelka
Kuhelj; tajnica in zapisnikarica:
Mary Celestina, 4935 Gleeten Rd.,
Cleveland, OH 44143, tel. 381-5298;
blagajnik: Štefan Marolt, 5704 Pro-
sser Ave., Cleveland, OH 44103,
tel. 431-5699; nadzorniki: Ani Ne-
meč, ing. Joseph Zelle, Vida Švaj-
ger; odborniki: Rudi Knez, Anica
Knez, Agnes Leskovec, Tončka
Urancar, Ivanka Tominec, Marica
Miklavčič, Martin Merela; namestni-
ka: Vinko Rozman, France Kuhelj

ST. MARY'S PARISH P.T.U.
ON HOLMES AVENUE

Spiritual Advisor: Rev. John
Kumse
Pastoral Minister: Sr. Nina Vitale
Honorary President: Sr. Mary
Ann Murphy
President: Debbie Suhy
Vice-President: Debbie Daniels
Rec. Secy.: Pam Lai
Corres. Secy.: Joyce Segulin
Treasurer: Danetta Kozel

CATHOLIC WAR VETERANS
ST. VITUS POST 1655

Chaplain: Rev. Joseph Boznar
Commander: Steve Piorkowski
1st V.C.: Robert W. Mills, Sr.
2nd V.C.: Matthew Nousak
3rd V.C.: Tony Cimperman
Adjutant: Thomas Kirk
Treasurer: Richard J. Mott, 760
E. 212 St., Euclid, OH 44119, tel.
531-4556 (H); 431-6062 (B)
Officer of the Day: Frank Godic
Judge Advocate: Edmund J. Turk
Welfare: William Lipold
Historian: Anthony Grdina
Medical: Martin Strauss
3 Year Trustee: John J. Kirk, Jr.
2 Year Trustee: Frank A. Ljubi
1 Year Trustee: John J. Oster, Sr.
Auxiliary Liaison: Richard J.
Mott

Meetings are held every third
Tuesday each month in the club-
room, 6101 Glass Ave.

Purpose: To guard the rights
and privileges of veterans, protect
our freedom, defend our faith,
help our sick and disabled, care
for the widows and orphans,
assist those in need, aid in youth
activities, promote Americanism
and Catholic Action, and to offer
Catholic veterans an opportunity
to band together for social and
athletic activities.

C.W.V. LADIES AUXILIARY
ST. VITUS POST 1655

President: Rose Poprik
1st V.P.: Mary Babic
2nd V.P.: Marcie Mills
3rd V.P.: Patty Nousak White
Secretary: Laura Shantery
Treasurer: Aggie Briscar
Welf. Off.: Helen Snyder
Historian: Irene Toth

Ritual Off.: Irene Rieman
Trustee 3 Yr.: Jo Nousak
Trustee 2 Yr.: Catherine Ostrunic
Trustee 1 Yr.: Mitzie Andrews
Social Secretary: Jo Mohorcic
Chaplain: Rev. Joseph Boznar
Meetings are held the second
Wednesday of the month in the
Post Meeting Room, 6101 Glass
Avenue at 7:30 p.m.

ST. VITUS CHRISTIAN
MOTHERS CLUB

Spiritual Director: Rev. Joseph
Boznar
Principal: Sr. Ann Marie Kanusek,
SND

President: Andrea Borstnik
1st Vice-Pres.: Marie Azman
2nd Vice-Pres.: Margo Repka
Rec. Sec.: Mary Lou Buehner
Corr. Sec.: Sharon Fajadej
Treasurer: Margaret Steixner
Publicity Chmn.: Beverly Hetman
Meetings are held on the first
Wednesday of every month except
July and August.

Dues are \$3.00 and paid in Sep-
tember for each school year.

ZVEZA DRUŠTEV SLOVENSkih
PROTIKOMUNISTIČNIH BORCEV

Predsednik: Ciril Preželj, R.R. 7,
Quelph, Ont., Canada, N1H 6J4
Podpredsedniki: Vsi predsedni-
ki krajevnih društev
Tajnik: Jakob Kvas, 43 Pendrith
Ave., Toronto, Ont. Canada
Blagajnik: Janez Kušar, 108 Lex-
field Ave., Downsview, Ont. Can.
Tiskovni referent in član uredni-
škega odbora: Otmar Mauser
Pregledniki: Mirko Glavan, Jože
Melaher, Anton Meglič
Zgodovinski referent: prof.
Janez Sever, Cleveland, Ohio

BELOKRANJSKI KLUB

Predsednik: Matija Golobič;
podpredsednik: John Hutar; tajni-
ca: Vida Rupnik, 1846 Skyline Dr.,
Richmond Hts., OH 44143, tel. 261-
0386; blagajnik: Matija Hutar; zapi-
snikar: Milan Dovič; nadzorni od-
bor: Janez Dejak, Milan Smuk,
Nežka Sodja; gospodar: Frank
Rupnik; kuharici: Marija Ivec in
Milena Dovič

ŠTAJERSKI KLUB

Predsednik: Martin Walentschak
Podpredsednik: Rudi Pintar
Tajnica: Slavica Turjanski
Blagajničarka: Kristina Srok
Gospodar: Iván Goričan
Pomočnik: Jože Benko
Odborniki: Rozika Jaklič, Jožef
Kolenko, Angela Radej, Tonica Simi-
čak, Kazimir Kozinski, Jelica Prelog,
Agnes Vidroval, Štefan Rezonja,
Branko Senica
Nadzorni odbor: Alojz Ferlinc,
Angela Pintar, Malči Kolenko, Ange-
la Moser, Frančiška Benko
Razsodišče: Lojzka Feguš, Elza
Zgoznik, Marija Walentschak, Marija
Goršek, Lenka Mišmaš, Avgust
Šepetavc

SLOVENSKO—AMERIŠKI
PRIMORSKI KLUB v Clevelandu

Predsednik: Frank Cendol
Podpredsednik: Jože Jenko
Tajnica: Hermina Bonutti, 29399
Shaker Blvd., Pepper Pike, OH
44124, tel. 831-1954
Blagajničarka: Marija Dekleva,
25151 Farrington Ave., Euclid, OH
44132, tel. 261-6746
Odborniki: Štefan Durjava, Danilo
Manjas, Kristan Sedmak, John Zad-
kovič, Vinc Šfiligoj, Jože Deloš,
Aldo Jakopič, Olga Valenčič
Redarja: Gipo Bremec, Lojze
Cenčič
Nadzorni odbor: Rudolph M.
Susel, Štefan Durjava, John Zadko-
vič

Imenik slovenskih društev Slovene Organization Roster

(nadaljevanje s 7. str.)

ST. CLAIR RIFLE AND HUNTING CLUB

Predsednik: Frank Cendol
Podpredsednik: Jože Cah
Tajnik-blagajnik: Gus Babuder
Zapisnikar: Bob Kogovsek
Orožjar: Branko Perpar
Odborniki: Alojz Pugalj, Eugene Kogovsek, Elio Erzetič, Frank Zorman st.

SLOVENIAN AMERICAN HERITAGE FOUNDATION

Hon. President: Frank J. Lausche
President: Dr. Karl B. Bonutti
Vice President: Ann M. Opeka
Secretary: Francine M. Snyder
Treasurer: James E. Logar

Executive Committee
(At Large):

Mary Cermelj
Frederick E. Krizman
August B. Pust
Vladimir J. Rus
Dr. Rudolph M. Susel
Edmund J. Turk
Suzanne Vadnal

Mailing Address: c/o Francine M. Snyder, 6120 Glass Ave., Cleveland, OH 44103.

SLOVENE HOME FOR THE AGED 18621 Neff Road Cleveland, OH 44119

President: Marie Shaver
Vice-Pres.: Rudolph Kozan
Treasurer: Alma Lazar
Rec. Sec.: Rudolph M. Susel
Corr. Sec.: Vida Kalin

Trustees: Stanley Laurich, John Cech, Ronald Zele, Richard Tomšic, Sutton J. Girod, Frank Cesen, Rose Mary Toth, Joseph Skrabec, Elmer Nachtigal, John Pestotnik
Alternates: Zora Kocin, Maria Štepec

Administrator: Agnes Jeric Pace, N.H.A.

Honorary Trustees: Frank Kosisich, James Kozel, Albin Lipold, Frederick E. Krizman, Agnes Pace, Vida Shiffner, Michael Telich, Cecelia Wolf

Statutory Agent and Parliamentarian: Paul J. Hribar, L.P.A.

SLOVENE HOME FOR THE AGED AUXILIARY (Meets every 4th Thursday at SHA at 7:30 p.m.)

President: Anne Ryavec
Vice-Pres.: Tonia Grdina Hinkle
Sec.: Bertha Richter
Treasurer: Emilee Jenko, 16114 Huntmere Ave., Cleveland, O. 44110, tel. 486-3069
Corr. Sec.: Helen Levstick
Committee Chairpersons:
Historian: Nettie Mihelich
Liaison Officer: Jean Krizman

Publicity: Madeline Debevec
Reporter: Eleanor Pavey
Welfare: Nettie Mihelich

THE SLOVENIAN AMERICAN NATIONAL ART GUILD

President: Justine Skok
Vice Pres.: Jean Krizman
Secretary and Rec. Secy: Nancy Walden

Auditors: Sophia Opeka, John J. Streck, Carol Sadar
Membership: Eleanore Rudman, Katherine Dissauer
Chairwoman of Heritage and Stitchery and Design: Doris Sadar
Consultant: August B. Pust
Bylaws: Nancy Walden
Exhibits: Mildred Hoegler

Federation of Slovenian Natl. Homes: John Habat
Historian: Maria Dimitrijevic
Newsletter Chairwomen: Doris Sadar and Mary Sell
Meetings: Third Monday of each month (except July and August) at 7:30 p.m. at Slovenian Society Home, Recher Ave., Euclid, Ohio

AMERICAN SLOVENE CLUB

President: Polly Steffner
Vice Pres.: Emilee Jenko
Secretary: Helen Levstick
Corr. Secy: Agnes Koprnc
Treasurer: Esther Rossman

Committee Chairpersons:
Cultural Gardens Representative: Gene Drobnic (Alternate: Terri Hocevar)

Historian: Nettie Mihelich
Slovene Home for the Aged: Carolyn Budan

Hospitality: Fran Hrovat
Sunshine: Alyce Royce
Membership: Fran Lausche
Publicity: Madeline Debevec
Board of Trustees:

Chairperson: Eleanor Pavey, Dorothy Urbancich, Madeline Debevec, Alice Lausche, Mildred Hrovat

Meetings are held on the first Monday of each month, except July and August, at Broadview Savings Club Room, 26000 Lake Shore Blvd., Euclid, Ohio

KLUB LJUBLJANA

Predsednica: Kristine Kovach
Podpreds.: Sophie Skepic
Tajnica: Stephanie Segulin
Blajničarka: Mary Ster
Zapisnikarica: Jane Novak
Nadzorni odbor: Ceal Znidar, Joseph Mateyka, Rudy Lokar
Poročevalec: Rudy Lokar
Seje se vršijo vsak zadnji torek v mesecu ob 7.30 zvečer v SDD na Recher Ave.

SLOVENSKA TELOVADNA ZVEZA V CLEVELANDU

Starosta: Janez Varšek; tajnica in blagajničarka: Meta Lavriša, 1076 E. 176 St., Cleveland, OH 44119; načelnik: Milan Rihtar; vadiateljski zbor: Milan Rihtar, John Varšek, Meta Lavriša, Marija in Majda Ritosa.

Telovadne ure: vsak četrtek od 6. do 10. zvečer v telovadnici pri Sv. Vidu.

SLOVENIAN SPORTS CLUB 2858 Hayes Drive Willoughby Hills, OH 44094 946-4039

Predsednik: Ed Skubitz
Podpreds.: Michael Dolinar
Tajnik: Tomaž Veider
Blagajnik: Leo Vovk
Načelnik odbora: Andrew Celestina
Odborniki: Andrew Celestina, Michael Dolinar, Stan Knez, Smiley Ramsak, Edward Skubitz, Robert Štepec
Pravni svetovalec: Tom Lobe

BALINCARSKI KROŽEK SLOVENSKE PRISTAVE

Predsednik: Toni Švigelj
Podpreds.: Feliks Breznikar
Tajnik: Joseph Marinko
Blagajnik: Toni Škerlj
Odborniki: Ani Breznikar, Angelca Debeljak, August Dragar, Lojze in Angelca Hribar, Lojze in Micka Mohar, Stane Sveiger, Cilka Švigelj, Janez in Tončka Švigelj, Ignac Tavčar, Slavka Sečnik, Helena Mišmaš, Tončka Berkopec
Nadzorni odbor: Jože Dovjak, Jože Sojer, Ferdo Sečnik
Seje se vršijo po dogovoru

Dramatska društva Dramatic Societies

ODBOR DRAMATSKEGA DRUŠTVA LILJA za leto 1985-1986

Predsednik: Frank Zalar ml.
Podpreds.: Matija Grdadolnik
Tajnica: Martina Košnik
Blagajničarka: Rezka Jarem
Zapisnikar: Miro Odar
Programski odbor: Ivan Hauptman, Ivan Jakomin, Srečo Gaser, Peter Dragar, Zdenka Zakrajšek, Mojca Slak, dr. Milan Pavlovič
Odrski mojster: Slavko Štepec
Arhivar: Srečo Gaser
Bara: Rudi Hren, Tone Štepec, Miro Celestina, Peter Celestina
Kuhinja: August Dragar, Anica Nemeč, Julka Zalar
Reditelji: Jože Tomc, August Dragar, Matija Hočevar
Knjižničar: Srečo Gaser
Športni referent: Frank Zalar st., Matija Grdadolnik
Nadzorni odbor: Frank Hren, Viktor Kmetič, Stane Krulc
Seje se vršijo prvi ponedeljek v mesecu ob 8. uri v prostorih Slov. doma na Holmes Ave.

LADIES AUXILIARY SLOVENIAN SOCIETY HOME RECHER AVE., EUCLID, O.

President: Mary Kobal;
V. President: Christine Kovatch;
Secy.-Treas.: Mary Ster, 1871 Rush Rd., Wickliffe, O. 44092, tel. 944-1429;
Rec. Secy.: Marica Lokar;
Audit Comm.: Christine Kovatch, Danica Hrvatina, Norma Hrvatina;
Shrimp & fish fry every Friday from 11. a.m. to 8.30 p.m. Also on the menu are goulash & polenta, sauerkraut & sausages, breaded pork & breaded chicken.

BALINCARSKI KLUB NA WATERLOO RD.

Predsednik: Mate Zaharija
Podpredsednik: Ivan Viskovich
Tajnik: Mario Grbac
Blagajnik: Joseph Puhajl
Zapisnikar: Luka Mejak
Nadzorniki: Joseph Ferra, Stanley Grk, Tony Sturm
Kuharici: Emma Grk, Caroline Lokar
Seje sklicuje odbor. Balinanje čez zimo v lepih in gorkih prostorih od 11. dop. do 12. ure popoldne za moške in ženske. Letna članarina \$5. Novi člani dobrodošli.

S.K.D. TRIGLAV Milwaukee, Wisconsin

Duhovni vodja: Rev. Dr. Joseph Gole
Predsednik: Jože Kunovar
Podpreds.: Ivan Bambič
Tajnica: Marta Mejač
Zapisnikarica: Marija Kadunc
Blagajničarka: Milka Modic
Pomočnica blagajničarke: Helen Frohna
Upravnik parka Triglav: Franjo Mejač
Pomočnik upravnika Parka: Stan-ko Yaklic
Pevovodkinja: Mara Kolman
Športni referent: Janez Mejač
Zastopnik S.K.D. Triglav pri USPEH: Jože Kunovar
Dopisnik za Ameriško Domovino: Alojz Galič
Bara: Dan Mejač
Kuhinja: Loni Limoni
Nadzorni odbor: Karel Maierle, Rezi Kotar, Janko Limoni
Razsodišče: Ludvig Kolman, Luke Kolman, Janko Levičar

THE AMERICAN SLOVENIAN CLUB OF SOUTH FLORIDA

President: Ellie Michaels Meuser
Vice Pres.: Jennie Washio
Treasurer: Dick Flynn
Financial Secy.: Paula Beavers
Recording Secy.: Mamie Willis
Trustees: Cyril Grlic, Bill Zupanc, Edw. Blatnik

Meetings at 2 p.m., first Sunday of the month, at Nob Hill Hall, 10400 Sunset Strip, Sunrise, Florida 33322.

O Mecklenburški zbirki

(Nadaljevanje s str. 6)

so tudi odpeljali v Naturhistorisches Museum na Dunaju, toda pred prvo svetovno vojno. Takrat je bilo pač slovensko ozemlje okupirano od Slovanom sovražne avstroogrske soldateske, samemu »presvitlemu« cesarju Francu Jožefu ni upal nihče ugovarjati.

Jugoslovanska udeležba na torontskem kongresu

Kongres je bil mednarodni in je bilo veliko referatov z vsega sveta, s Poljske, Češko-slovaške, Sovjetske zveze, itd. Jugoslavija je sodelovala z enim referatom: Paleolitik - Neolitik v južni Bosni in Hercegovini. Mlada, samozavestna avtorica Zilka Kujundžič, Zemaljski muzej, Sarajevo, ni bila samo elegantno oblečena, kot bi pravkar stopila iz modne hiše Dior v Parizu, ampak je bila tudi zelo lepa. Mene, kot »domačina«, so izpraševali, kje pa sta ti dve deželi, Bosna in Hercegovina? Hoteli so vedeti, ali je Sarajevo nekak jugoslovanski Pariz? Na srečo sem se spomnil na pesnika Prešerna in pesem Turjaška Rozamunda, kjer popotni pevec trdi:

»...sestra bašetova v Bosni,
sonce vse lepote zdanje
po vsem svetu razglašena...«

Nakar užaljena Rozamunda jezno naroča vitezu Ostrovharju:

»...ko pripelješ Bosnijanko
v grad Turjaški, da verjamem,
da je take res svetlobe...«

In pesnik nadaljuje:

»...z njimi bašetovo lepo
sestro vitez s sabo vzame,...
...vseh lepot bila je sonce,
ki so tisti čas sijale.
Bolj kot lepa Rozamunda,
lepši Lejla mu dopade...«

In pesem zaključuje:

»...Rozamunda grede v klošter,
čas ljubljanskih nun po-
stane!«

Rojaki! Priporočajte Ameriško Domovino svojim slovenskim prijateljem in znancem!

WEST PARK BUTTON BOX CLUB Cleveland, Ohio

President: Ella Samanich (tel. 243-6696)
Vice Pres.: Edward Valentine
Secy.-Treas.: Mimi Stibil
Recording Secy.: Leona Nicifera
Music Dir.: Any Fixel
Auditors: Rudy Pivik, Joseph Mir-tic
Public Relations: Albina Capek, Mimi Stibil
Members: Dennis Madigan, Bill I-ersic, John Carrol, Ed. Anderson

POLKA BOOSTERS CLUB Cleveland, Ohio

President: Agnes Sullivan, 25611 Lake Shore Blvd., Apt. F16, Euclid, OH 44132, tel. 261-1124
Vice President: Cheryl Muranko
Treasurer: Fran Marn
Secretary: Fred Zerovnik
Corres. Sec'y.: Dorothy Mikula
Sgt. at Arms: Joe Skrovan
Meetings are first Sunday in February, May, August and November, at I.C.A. Hall, 15901 St. Clair Ave., at 6:00 p.m.

Nekako tako sem razložil svojim ameriškanskim znancem -arheologom, ki so naenkrat začeli gledati na republiko Bosna in Hercegovino z drugačnimi očmi!

Zaključek

Positivno je, da je kar precej gradiva v Mecklenburški zbirki že obdelanega, nekako do tretjini do tri četrtine. Pozitivno je, da znanstveno delo teče dalje. Ko sem vprašal prof. Wellsa, koliko časa bo še vzela dokončna obdelava, se je samo žalostno nasmehnil. To je zahtevala vsaj par let trdega dela. In časa prof. Wellsu, ko vsem resnim znanstvenikom zelo manjka. Skoro se mi zdi, da bi bil sedaj dr. Ložar do brodošel.

Positivno je tudi, da v Sloveniji pridno nadaljujejo z izkopavanji in pišejo o izsledkih obsežne razprave. Tako je naplani arheolog Tone Knez izdelal delo: Novo Mesto I, Halštatski grobovi. Prekrasna knjiga prav luksuzna oprema, številne ilustracije, odlične barvne fotografije, številne skice konstrukcij predmetov. Tudi berem — neverjetno, ali resnično —, da so leta 1941 pri izkopavanjih pomagale celo italijanske okupacijske čete.

Vsak slovenski izobraženelec gotovo vsak dolenski izobraženelec, bi moral imeti to knjigo. Naklada knjige pa je bila tako neznatna, da se je izmenili, ki imam odlične zvezke obeh straneh Atlantika, komu posrečilo dobiti en izvod.

Pregled bronaste dobe na ozemlju Slovenije je postal znan strokovnjak za prazgodovino slovenskega ozemlja akademik (Bavarska Akademija Znanosti), prof. S. Gabriel, in to v četrti knjigi monumentalnega dela: Praistorija Jugoslovanskih Zemalj, Sarajevo 1983. Pregled železne dobe (sem spada namreč naša štatska kultura) od istega avtorja pa bo izšel pozneje v prazgodovinski knjigi omenjenega dela. Morda bi bilo dobro, da se mi bo posrečilo dobiti kopijo rokopisa te razprave, da jo prevedem za Peabodyjeve.

Na kratko, s prazgodovinskega slovenskega ozemlja je ni bilo tako črno, kot se je zdelo pred leti!

Dr. V.J. Brad...

ISKRICI

Bog enega preizkušaja srečo in drugega z nesrečo. Toda, kdo more z gotovostjo reči, kaj je za človeka v najnevarnejši? Jaz bi trdil, da je skoraj nevarnost — sreča.

Pisatelj Ks. Me...

Kdor išče hvalo, priznanje in osebno uveljavljanje nikdar ne bo zmožen ljubiti in Boga prav doumno ti, saj sta si samoljubje in Bog v popolni opreki.